

మణి సుకవి విరుదొసంగ దగున్॥

ప్రయామంబుల రాజభేలనములన్ వాక్యోపపత్త్యాదులన్
భూయోనైపుణమొంది సద్రసిక తాభూమాంతరంగాధ్యక్షుడై
మాయావీగసువృత్తిచే మిగుల సమ్యక్గాని రాజామణి
శ్రీయోనామకపీఠమృచాపు విబుధ శ్రేణీమనోహరియై॥

శ్లో॥ సత్యాహింసావసూయా ప్రియవచనసదోల్లాససగవర్ధమాన
ప్రీతిదాద్యక్షమాద్యోప్రధమగణితతాంప్రాప్తయోమధేంద్రైః
అసంక్షేంద్రప్రజానా మమరతరురివ ప్రాప్తరాజావతారిః
పాయాద్రాజామణేత్వాముపహృతకవనంమర్త్యనారాయణాంకః॥

8 10 96.
జయనగరము.

}

ముద్రులై నరసింహాచార్యులు,
సంస్థానపండితులు

చ॥ అతిమధురాసవంబునకు నాశ్రయమై. తగు నల్పజిహ్వలన్
గురుకముతోడఁ దృప్తిపడఁగోల్ నకకృతఁగాంచి యానన
ప్రతతుల సూక్ష్మమాపమున భాసిలు వాక్సతి కావ్యనాయకున్
హతమరితాత్మ నార్యురసికాగ్రణి నారయుతం శృపామతిఁ. 6

క॥ సరసిజ కోశభ్రాంతిని
గరిజాచేటి కుచతటిఁ గేర్చిని నలుపన్
గరమును జాంచు గణేశుఁడు
చిరతరకృప నప్పలనరసింహయఁ గనుతన్. 7

శా॥ హేలీంద్వగ్నివిలోచనం బురహార శ్రీశాజమాతన్ మునీం
ద్రాగ్రీ సంస్తవనీయ పచ్యగఁ ద్రిలోకారాధ్య మత్స్వామి హృ
న్నాభీకన్థ నఘాంతకిన్ సుగుణబృందన్ జోగులాంబుజ మహా
కాలిన్ భక్తి సదా భజింతునెద మత్కావ్యంబు శోభిల్లఁగాన్. 8

శా॥ శ్రీజాకారు వివేకసారు సురుకీర్తిస్థాను విద్యాధనుఁ
దేజోవంతుని శాంతిమూర్తిని మహాదేవీ పదధ్యాను గో
భూజోదారగుణాభిరాము ననఘున్ భోగేంద్ర సర్వవర్తుఁ
రాజర్షిఁ బ్రియభాష ముద్దురుపు నానందప్రథుం గొల్పెదన్. 9

శా॥ తోరంజై చిగురించుభక్తి భజియింతుం మంగభద్రాశ్రుచీ
తీరాలంకృత కండనోచినగరిన్ దిగ్విప్యపితభాగతి సాం
పారన్ దిప్తికల్పెరుండమున ధర్మాత్మఁ సుఖీంధ్రున్ ఘుఁగు
సుగ్రానీకరిపుఁ మదీయజనకుఁ గోపాలకృష్ణప్రభుఁ. 10

క॥ హరిహర చరణాంబుగుహ
స్వరులకుఁ గవిశేఖరులకు సారజ్ఞులకున్
వరవర్ణినులకు భక్తిని
గతయోగభంబు ముకుళింతుఁ గవితారుఁడిఁ. 11

క॥ ఆపసరపతిరంటై తగు
కవనమ్మన దోషమున్న వుదాహరణంపైభగవత్
గవివరులు గరము మనిదిన
భవుభంగిని వేయువేల పార్థివ లింకన్. 12

గీ॥ అని నుతులూనర్చి జనసుత మగు నొకండు
వింతకతం బలగ నూహించువేళ నహహ
విన్నకోటవంశ సుధాబ్ధి విధుండు బుధుండు
శ్రీమదప్పలనరసింహ నామవిధుండు. 13

క॥ నను మైత్రిని గాంచి జగ
జ్జననీ విమలాంఘ్రికమల సంస్థరణా నే
పినుతు నొక చిత్రకథ విను
మని వాక్కుచ్చి వాటి పలుకు నధికప్రీతిన్. 14

చ॥ ఇల నసమానకీర్తిగల యిర్లకుఁబండు కల్పింగభారుణీ
తలపతి నీమ కైత సభం దక్షయుమెచ్చడై రెండు మూడు గం
టలసు బ్రబంధ మొప్పుగ నొనర్పగఁ జాలుమ వీవు మైత్రి పెం
పలరంగ నేను వాఁకొసిన యట్టి విచిత్రకథన్ రదింపుమా. 15

గీ॥ బాచికలు వృద్ధులు ధరిత్రి పాలకులును
బండితులువేడ్కఁ బరియించు భాతినీమ
సహజసరసాశు కవి తారసంబుఁ జివికి
యావిచిత్రకథ నొనర్పు మిప్పు డెలమి. 16

ఉ॥ అక్కట నే ననేకవిషయములఁ జిక్కికడుం గృశించుచో
నొక్కనిఁఘంటువైన సరసోక్తుల నేటివి కూర్చు లేనిచో
జక్కని చిత్రగాధను రసంబొలుకం బవరించి కైతఁ బెం
పెక్కఁ ఘటింపు మంచు నను నెంతయుఁ గూరిమి వారఁజూడినన్. 17

సీ॥ దొరలబ్బరమునంద నరిగాఁగఁ గరిమీఁద
 మించు మోదమున నెక్కింతుకొనియె
 గండుక మల్ల మృగవృ పాండిత్యము
 నింపార సభల నగ్గంపసాఁగె
 వత్తచిత్తమున మై మఱచి నిద్రించుచోఁ
 జెయిఁబట్టి లేపి భుజింపఁజేసె
 మసలక యనుభవ రసికశతకమును
 విరచింపఁగ సుకవి చిరు బ్రాసంశ
 నట్టి యానందగఱపతి యరిగినంగఁ
 గంది జీవచ్ఛవంబుగా నుండుఁగాదె
 మత్కఁగిత నింతరస మొల్కు మాటవింగ
 రసికులాదరమ్మున మన్నరాదొ నన్ను.

15

సీ॥ అవసీనులంబుగా నాయురున్నతిదేహ
 బార్థ్యత నిదు నియుద్ధంబునందుఁ
 మైచాయగనరాని మాడిక నమందగ
 తిని ఖడ్గయుగళంబుఁ ద్రిప్పుటందు
 శాస్త్రాల కిటిముఖ్య జంతుజాలంబును
 సరకుపేయక చీల్చిచంపుటందు
 గీర్తివిగాంచు క్రికెట్టు తెన్నిను విల్లి
 యర్జు మోదలయిన యాటలంచు
 సనయ మఱకరినాత్తుండ నగును నుండు
 సరవసందోహమును దేర్చు జాణ చీవు
 రావణునిచేరఁ జిక్కిన రంభవోలే
 శకుని ననుఁ జేరినావు హా శారదాంబ.

19

క॥ అనిరసికులకును వాక్సతి

కిని మఱివందనమొనర్చి కృతి యింతరసం
జెనయఁ బలుకఁ దొడఁగెద వా
యనఘండు కృతి భర్తగాఁగ నలరుచునుండఁ.

20

గీ॥ శ్రీధరసగోత్రుఁడగు జగ్గయాధిపతికి
రామయ జనించె నతనికి భూమినుతుండు
జగ్గయార్య వతంసుండు జన్మ మెత్తె
విశులు సంతోషభరమున పినుతి సేయ.

21

గీ॥ డొర భారత భాగవతాదికృతుల
శుద్ధలీపులను వ్రాయంగ సూరివరులఁ
గూర్చి వేనవేలాసఁగిన గురుయశుండు
జగ్గయార్యుండు సామాన్యజనుఁడె ధరణి.

22

క॥ పేరమ నప్పమ వెంకమ
వారవ్యచరితుండు పెండ్లియాడెం బేర్పిన్
జేరవ్వకుఁ గామవ్వు స
తీరత్నం బుదయమయ్యె దిబ్బుతిగనుచున్.

23

గీ॥ వెంకమకు నప్పలన్యసింహ విభవరుండు
రామమూర్తి నామక జగన్నీధిల పద్మ
గుండు బెరుండేవమ పొడమి పొడమె నార
యార్యచినుత పీతారామమూర్తి సాధ్య.

24

క॥ జనచినుత హూణభాషా
జనితపనయ వాగ్విమండయి సబ్బరిజిహ్వా
ర్పని నతిగౌరవమంచుచు
వినుతిగనుచు రామమూర్తి విభుఁ డిల నలరున్

25

॥ ఆయప్పల నరసింహయ

నాయనపూత్తు వణిగన్వయాంభోధిశశిన్

న్యాయాన్యాయవిచక్షణు

న్యాయార్జితధనుని బొగడ నలువవశంజే.

26

చ॥ అలఘుచరిత్రుఁ డూర్జితగుణాధ్వఁడు జగ్గయ నిష్కలోఁడ్రిమూ

ర్తుల భజించుచుదాననొకొ లోఁచె విరించివివేక మీశుని

ర్కలదయ విష్ణుశాంతిగొని మాకులభూషణుఁ డర్థిపోషుఁ డ

ప్పలనరసింహాచార్యుఁడని పలుకుచురెప్పుడు వైశ్యపుంగవుల్.

27

మ॥ కులకాంతాకులమొంచఁ డన్యధనమ్మంగోరండు దుఃఖించు వీ

దలఁ బోషించకమానఁ డిష్టజనసంతానంబులన్ బంధులన్.

బలవంతులగు మన్వికాని నిదురింపంగాఁ జనంఁడెట్టి మా

యలఁ బన్నండపునౌర యప్పలన్యసింహాచార్యుండు సామాన్యుఁడే.

28

సీ॥ అపకార మొనరించు నతినీచునకునైన

సుపకార మొనరింప నూను నెతఁడు

తనసొంత కార్యములను నీఁగి పరులకు

పాయముసేయంగఁ జను నెతఁడు

సచ్చగములకును స్థానభూతుండయ్య

గర్వమొకింతైనఁ గనఁడెతఁడు

వేదశాస్త్రపురాణ విజ్ఞానకలితుడై

జడునిభంగిఁ జరింప సాగు నెతఁడు

సత్కులంబునఁ బుట్టి కష్టంబులొందు

నభిలషనములఁ బోషించు నాతఁడెతఁడు

నట్టివిన్నకోట కులార్థవాఱ్ఱు ననఘ

నప్పలన్యసింహయ మతింప నలవియగు నే.

29

సీ॥ సద్గుణరహితులై చక్రవర్తికరుణఁ
 బడయఁ జైకము వెచ్చవటుచువారు
 సాలభంజికలక్లు సౌందర్యమునుగాంచి
 నీతివిహీనులై నెగడువారు
 యశ్శునిబోలె ధనాధ్యక్షులై యుండి
 వితరణలేయే వీగువారు
 శాస్త్రపురాణ రసం బానఁజాలక
 పండితోత్తములుగాఁ బ్రబలువారు
 కటకటా లభించిరటంచుఁ గలవరించు
 మావిశౌఖ్యవట్టణము సంబరము గొనఁగ
 నయగుణుండు నీతివిరుండు దాసప్రియుండు
 విబుధుఁ డప్పలనరసింహ విభుండువటలు.

30

క॥ ఆయాయి యుగములందు ను
 మోయశమును గనిన ఘనుల నాఘనుఁ బోల్పన్
 మోయతిశయోక్తిగాఁ దల
 పోయుచు రతని గనుదాక బుధబృందంబుల్.

31

క॥ ఆదాన ధర్మసద్గుణ
 మాదివ్యవివేక మాదయారస మాహా
 మేదిని నొక్కరితరమా
 యాదిఫణిదుక్రిందుగాక యభివర్ణింపన్.

32

క॥ భూనుతగద్గుణ నికర
 స్థానుఁడగు వనిగ్విభుమణి జన్మస్థళమా
 కోనమళివానిపాఠెం
 బొనాఁ గనినట్టి పుణ్యమనచే తలఁపన్.

33

గీ॥ నిరత మతిభక్తిఁ దనుఁ గొల్పు నరసమాంబ
యందు సుతఁ బెరుండేవఱ్ఱ యను సుశీల
నెలమిగని సప్తసంతాన ములను గాంచి
నట్టి యమ్మహాత్ము నుతింప నవనితరమె. 34

క॥ శ్రీవిజిత వైశ్రవణునకు
భూపినుత యశఃప్రదనుకుఁ బుణ్యాత్మునకున్
దేవాంశ సంజనితునకు
ధీవరవృషభునకు భోగదేవేంద్రునకున్. 35

క॥ సంతత సుకవిప్రకర
స్వాంతామోచునకు సకలజనమిత్రునకున్
గంతురిపుస్తరునకు మతి
మంతునకు సంతాంతశాంతి మరుచశనునకున్. 36

క॥ శ్రీ శారదామకుట ము
ద్రాశాలాధిప్రభునకు రసికేంద్రునకున్
క్షైశంకు వచస్కునకు ము
హీశవ్రజనిత్యనుత్య కృతపుణ్యునకున్. 37

గీ॥ శ్రీమదప్పల నరసింహ హామకార్య
మణికి దీర్ఘాయురారోగ్య మహిత సంప
దాభివృద్ధికిరంబుగా నంకిత మిడి
యేరచిండుకథకు నాది యెట్టులనిన. 38

క॥ హరిపదజారోధంబున
హరిహయ పుటభేదనమ్ము నటునొమ్మును నుం
దరతరనగరం బొక్కఁడు
గరమలరు రమాకరమను ఘననామమునన్. 39

గీ॥ అన్యకార్యము లానశూర్పు నఘమటంచు
నధ్వరంబులు సలుపుట యందుఁగాక
వేదకాస్త్రము లనుగాక వేరుదలఁచ
రచటి విప్రుల వినుతింప నజానివశమె. 40

క॥ తరుచాటున నుండి కపిని
బరిమార్చెరఘూర్వహుఁడని పాహుజా లతనిన్
బరిహాస మెపుడు చేయుదు
దురుతర పాహుయుగ విక్రమోన్నతి నచటఁగా. 41

క॥ కులధర్తము విడనాడరు
కల సంపదఁ జోరులుగొనఁగాఁ జాఁటరు ని
శ్చలమతిని దానధర్తము
లలరంజేయుచును దగుదు రచటి కిరాటుత్. 42

క॥ కులవృత్తికి వెనుదీయక
దలమూఁటలు మోసి కనిన ద్రవ్యంబును రా
జులు వేడంగ నొసంగుదు
రలకాపతిపోలె ఘనతనందుచు శూద్రుత్. 43

క॥ పరసతుల మీరు గలసినఁ
బరపురుషుల మీసతులొగిఁ జైకొన నుంకిం
తురు గాన విటత్వమకట
సరిగాదని తమసుతులకుఁ జాఁటుదు రార్యుత్. 44

ఉ॥ ఆనగరంబునందు నడయాడు నలజ్జిక లప్పరోగనా
మానము మాయమాడ్కి సుమమార్గణ సంభవలో యనంగ ఘా
జానిసభాభిమానమున సంభృతగర్వమునం జరింతు రెం
లేని బలాత్కృతింగలుము లిచ్చి విటుల్లయిమోడ్చి వేడఁగఁగా. 45

ఉ॥ మీటునిజస్తనద్వయము మించని మంజరులం గనుంగొవన్
దాటనికైరవంబులను దంతరుచింగొనలేని మల్లెలన్
నీటగుమోవిచాయ గననేరకయుండు బాహుమంబులన్
వీటిని బుష్పలావకలు విల్పులు జారుల మోసపుచ్చుచున్. 46

గీ॥ పైకిగన ననహ్యతదోచువగిది నుందుగ్రి.
కులసతులు భర్త మనసివ్వఁ గలుగు నవరి
మితసుఖంబంచు బోధించు గానని బనన
ఫలము లానిగరి మకాణములనుగ్రామిలు. 47

క॥ కరితురగ స్వందనములఁ
బరిభావప్రముల నింత పలుకందరమా
సురసక్తంచరశిల్పులు
విరచించిన యట్టులలరు వేయెల సుతుల్. 48

క॥ హరిహర విలాసుఁ డనియెడు
హరిహరభక్తుఁ డొకఁ డామహానిగమంబున్
బరిపాలించుచు నుండెం
బరిపంధి సముత్కరంబు ప్రణుకు లానర్పన్. 49

క॥ అనపత్యుండై యంగద
ననయ మతఁడు భోగవిముఖుండై యుండ జగ
జ్జనయితి గొల్పుకంఠ
స్వనుండనుముని తేలిఁ గానవచ్చెన్ స్వచ్ఛన్. 50

సీ॥ భూయగహధ్యఁగెంపును వినియింటివాఁ
గుంకును లేఖ దాతానుచునుండ
ద్విపిచర్మననవంబు చిహ్నకుఠాగంబు
నకునొకపింత సౌందర్యమొసఁగఁ

బటుహీరములమించు స్ఫటికపుమాత్రక
కంఠదేశంబున గలతులేయ
దండినిజడిపించు తనయోగదండంబు
హస్తతలంబున నలఁఁబూన
ధూర్జటిజటాపితానముతోడఁ దూఁగు
తనజటాజూట మగకూట మనఁగనలర
నాతురంబుగావచ్చిన యమినిగాంచి
దిగ్ధననులేచి మ్రోక్కె- ధాత్రధవుండు.

51

గీ॥ అంత నుచితాననంబున నాతపస్వి
నెమ్మి విశ్రమించి సృపాల నీకు శుభమె
నీమమంత్రులు భటులు ననింద్యభక్తిఁ
గొలుతురే ప్రజ లతిసౌఖ్య మెలమిఁగాంత్రే.

52

గీ॥ సుమతి సతి నరుంధతి నవసూయ సీత
వేదవతిని సుకన్య సావిత్రిని దమ
యంతి మదయంతి మీటునీయంతిపురము
వాహినీదేవి క్షేమమే వసుమతీశ.

53

క॥ అని హెచ్చరింప మునినా
ధునకు నరపతి దలవాంచి దుఃఖమువలనన
గనునీరు గాల్యలగుచోఁ
దినదిన్నఁగ నిట్టులాడుఁ దిశమక యగుచుక.

54

సీ॥ శ్రీరాజరాజేశ్వరీ వేత్త మందక
దంపారు పుటభేదనంబువోలె
రాజీవరాజీవరాజిరాజితమగు
వరతటాకములేని వనమువోలె

హస్తంబునంజాల నణగిన యసిలేక
 వేటకుఁబోయెడు వీరువోలే
 నవరపాలంకృత నాగరికాగ్రణి
 బలిగాఁగఁబడయని ప్రాశ్నవోలే
 భాస్కరమయూఖిహీనమా పగలువోలే
 రాజపూజిగగాకుండు రాత్రివోలే
 వాత్సజన్మసిగాంచని యస్త్రదీయి
 కాయ మక్కటా ధర వమ్ముగాదె తలఁప.

55

క॥ తనయుండు లేనివైభవ
 మనఘాత్తు రుచింపఁగలదె యస్త్రతుక్కృతం
 బునఁ దావక దర్శన మిట
 వనువువడ లభించె నింక నభివాంఛ చనున్.

56

గీ॥ అనుచునృపుఁడు మునివరాంఘ్రులందుఁబడిన
 నరఁడు కరుణాయతాత్ముడై యధిపుగాంచి
 వనటవ్రానంగనేల యీవనసతొనను
 వీనతి॥ నిమ్మ సుతుఁడు జనించుసుమ్మ.

57

క॥ అనిమాది దానుదెచ్చిన
 వనసతొన నృపతి॥ నొసఁగి పాథివతిలకా
 ఘనభక్తి శక్తిఁ గొలువం
 జనునని యరసునుతులు గొని చనియె యభేచ్ఛన్.

58

గీ॥ అంతనిధినిగాంచిన పేద యటులతండు
 హర్షరోమాంచితుండయి యాత్మసతిఁ
 బనసతొననివ్వ నాపాధ్వి పరమభక్తి
 నదిగొని భుజించి గర్భంబు వలరఁదాల్చె.

59

సీ॥ ఉండియుండనియట్టు లున్నయన్నవ లేఁగ
 నడుమెంతయేనియుఁ బొడవుసూపె
 గుబ గుబ లాడుచు ఘుగు ఘుమాయించు వా
 గ్గంధము చుగ్గంధ కలితమయ్యె
 హంసయానగమన మతిమందలేసు బూనె
 మృద్ధుక్షణాపేక్ష మిట్టిపడియె
 శశిముఖ ముఖపిలాసము మాయమైపోయె
 నాతి వృంతంబులు నల్లబాతె
 వనవిహారంబు సలుపంగ వాంఛ వొడమెఁ
 బురుషముంగలరాసిగ్గు పుటమరించె
 నధికసురతాభిలాష యెల్లపుడు దోచె
 వృవవధూలలామకు గర్భ మెదిగియెదుగ.

60

గీ॥ అంత దశమమాసమున శుభైక లగ్న
 మందు నబ్జబాంధవుఁ డుదయాద్రి నెక్కు
 తరుణమున రమాకరపురోత్సవముగాఁగ
 ధారుణీశ వధూతి నందనుని గనియె.

61

క॥ బాలారగ బింబమోయనఁ
 బాలఁ బ్రకాశించుచు నటు జనియించినయా
 బాలుపిలోకించి ముడా
 నాలుఁడగుచు భూతధాత్రి వల్లభుఁ డలరెన్.

62

క॥ విధి దృష్ట విధానమ్మన
 నధికోత్సవ మాచరించి యాత్మభవునకున్
 బుధవరుల వీవెనలతో
 నధిపుఁడు కాళివ్రసాదుఁ డనునామమిదెన్.

63

ఉత్సాహ॥ త్వాధవాగ్ర సచివునకును పైనికాధిపతికి గో
 శాధికారికింగుమారు లబజనించి యుండ గో
 తాధినాథుఁ డర్భకులకు హర్ష్యమొందుగూర్చి ని
 త్యాధిప్రమోదపులకితాంగుండగుచుఁ బెంచెదాఁ.

64

సుగంధి॥ వీరుండైన తండ్రిమెచ్చ వేదశాస్త్ర వేద్యుడై
 ధారుణీక నీతిగాంచి దారుణాస్త్ర గోప్యముల్
 ధీరతన్ గ్రహించి యద్విలీయుండై చెలంగె నా
 కారవైభవంబు మీఱఁగా నృపాత్మజుండటన్.

65

ఉ॥ యుక్తవయస్కుడైన తనయురంగి భూమతి పెండ్లిసేయు గా
 సక్తినిమూని యొక్కరుండ జాలిని వీటిడినావనమ్మునా
 రిక్తనానోరథుండగుచుఁ ద్రిష్టురుచో నొక నృధకాంతగా
 శక్తిప్రసన్నయై వినురసావర కన్యక యున్నదొక్కెడన్.

66

ఉ॥ ఉర్వరకుఁ విభూషయగు నుత్కళదేశమునన్ మరుత్పురీ
 గర్వమడంచుచుం గడలి గట్టునఁ బట్టణమొక్కఁదొప్పెడునా
 శార్వరిపేర నందు నృపసంభవయై లలితాలతాఖ్యయా
 సర్వగుణాధ్యయుండు సుతుసాటియగున్ మఱియేరులేరిరా.

67

క॥ సురసిద్ధసాధ్య కిన్నర
 నరనాగతరుణులయందు నవమోహన సుం
 దరతరూపంబున సుం
 దరులెవ్వరు నాసతి సరిదగరు నరేంద్రా.

68

మ॥ ధరణీనాథ యొకండు గోప్యము దగునా దత్కన్యకారత్న మీ
 శ్వరి సంపూర్ణ దయం ద్వదీయ తనయోద్వాహార్థమై పోఁచె సుం
 దరిచక్కన్ మఱి లాఁఁతినాతిగలయన్ ద్వన్నందనుండక్కటా
 మరణంబొందు నటంచుఁబల్కి సతి దా మాయావిభూతింజ నెన్.

69

చ॥ నరవరుఁడంత సంపదమున న్నభకుంజనుడెంచి శార్వరీ
పురికి సులేఖతో ద్విజులఁ బోవఁగఁజేసి సువార్త రామికిం
బరిపరిభంగులందలపు పాటిల రాజ్య సుఖంబునఁగి యీ
శ్వరిఁదలపోయసాఁగె జనవల్లభసూనుఁడు వేటవేడుకన్. 70

క॥ తననేస్త గాండ్రతోదిం
పెనయఁ చురంగముల నెక్కి మృగయాభిజ్ఞుల్
పసి చిన తోవం జనిచని
కనుఁగొనియె నొకండుఘోరకాననసీమన్. 71

శా॥ ఆరాజన్యతనూజుఁ డిప్తతతితో నాఫేటనోత్సాహుడై
ఘోరారణ్యమునం జొరంబడి యతిక్రూరేభ శైలాట భూ
దాగవ్యాసువృకాది సత్వముల సత్వం బుగ్రతం బాపుచో
సారంగంబట శతకుంభరుదిరచ్చాయాకృతిం గన్బడెన్. 72

చ॥ గతిక గిసిత సేయుచును గంతులువైచుచు గొంతుద్రిప్పుచున్
జుటచుటరూచి పాటుచును జోద్యముగా నెమరన్ భయంబులే
కటిముటి వేడఁగోడఁ జెరలాడెడిలేడిని గాంచి యారఁడం
పటఁబటువంగనోడి యది వట్టుటకుం దలపోసి పైఁజనెన్. 73

క॥ తనవెంట రాకొమారుఁడు
సనుడేరఁగఁబాటి లేడి చటియలఁడూరన్
గనక చని వనీచుధ్యం
బునఁగ నెఁబ్రాసాదమఁతఁ డపూర్వముగాఁగన్. 74

శా॥ నానాసుందర పాదపాద్యలిత కాంతారంబు మధ్యంబునన్
క్షాసాధప్రవరాత్తజన్మఁడు జగత్కాశీలయంబుండఁగా
నానందంబులరార నందుఁజని ఘోరాకాశు యోగీశ్వరున్
ధ్యానాయత్తహృదయుఁగాంచి మరలెం దచ్చావభీతిం ద్వరన్. 75

చ॥ ఇనుఁడు దిపాంధసంతతిని నేమఁచు బాపముఁ గట్టుకొంటి నం
చును గడుఖిన్నుడై వనధిఁజూర్చినఁ దద్దురితాగ్నిఁ దాళకం
బునిధి హలాహలంబువలె భోరునఁ గ్రక్కెనొకోయనం దమం
బనుపమవేగలీల వనమంతటనంతటఁ గప్పె గాథమై. 76

చ॥ చెనటిరనమ్మనంగటికి వీరకటి యంతటఁ గ్రమ్మినంతటఁ
జనపతనూనుఁడందు నిసి జాగ్రతనుండఁదలంచి మిత్రులం
గని మన మిందు వంతుగొని కాపానరింపఁగ నొను జాముజా
మునకు నొక్కొక్కఁడుండఁదగు ముప్పురుదెంచు మాటట్టుగానిచోన్. 77

శా॥ కోశాధీశజుడంత మేల్కొనినచో గొంతెత్తి యమ్మానిలో
కేళుండుస్థినిబెట్టి మంత్రమన నెన్నెనఘలాప్పారె నై
నేళోద్భూతుఁడు గావు నేయుగటి యోగిందుగ్రిందు వంతరింప నెం
తే శోభిల్లె మృగాకృతిన్ సదివవర్యేష్టాశ్చజాండుండఁగాన్. 78

మా॥ యతిమంతరింపఁగ మాంసచర్మసహితంబై లేడిగానొప్ప యా
పతిజాండుండఁ దవస్వి మలత్రముఁ బరింపఁ జింతి సప్రాణయై
యతివేగంబుగఁ గానఁబాతె నపురా యంబాపదద్వంద్వ సం
గతవిత్తాంబుజుడైన యత్తవసి వాగ్ధర్మం బపూర్వంబిలన్. 79

చ॥ ఇనుఁడొకయింత యంతనుదయింప జనాధిపనందనుండటం
దనరు ఝలర్ఘ్యులంబున ముదంబలరంగఁ గృతావగాహుడై
తనదు సఖాభితో మునివతంసునకున్ జగదంబకున్ జోహా
రనువుగసల్చి భక్తి దగ నాగుడిలోపలికిం జనెన్వడిన్. 80

క॥ చని యచ్చట యమిలేమికి
మనమెరియఁగ నింతలర్చి మనుజాధిప నం
దనుఁ డుగ్రచింత నంబం
గని మొక్కి నుతించె దనకుఁ ఘనభక్తియిడన్. 81

క॥ అంబాసదనముఁ బొసి ము
దంబునఁ దనసఖులతోడఁ దడయఁక యతఁడ
శ్వంబుపయి నెక్కి చనిచని
పంబినవటపాదపంబుఁ బఞ్మునఁ గనియెన్. 82

క॥ కని పిర్రమించి సఖులం
గని రాత్రీజరిగిన పంతం గలయంబలుకల
జనునని యడఁడను నందఱు
పనిన కనిన శత్రు మట్టె పిచిరి వేడ్కున్. 83

చ॥ మనుజులూపి నాయుఁ కునూర్చునోడంతలు నాప్త మిత్రులం
గనుఁగొని జూముజూముచుండు సన్నులుఁచుచు మంత్రిముం బలిం
చిన ముగి నాపిమాల్చి దయచేత లభించెను మంత్రి మద్దిరా
మనమటు లాచరింతుమన మైకొనిరందఱు మించువేడుకన్. 84

గీ॥ అంత పిఠునాజ్ఞఁ గోశాపపాత్యజుండు
వనిని బడియున్న యొకయస్థి గొనుచు మంత్రి
ముచ్చరింప నెన్నేనస్థు లుర్వివ్రాతె
నార కిరకాని కాయంబు లగు ననంగ. 85

క॥ మానివరమర్త్ర మంతలు
పైనికవరసందనుండు జపయింపంగిన్
మానుగ నాయస్థిచయం
పొనిమిచంబున నహహ మృగాకృతిగొనియెన్. 86

గీ॥ అంత మునికొంటు మంత్రిము నధికభక్తి
మంత్రితనయుండు పలియింప మాంసరక్తి
చర్మనుండితలబై పులి వాయ గొనియె
నది నృపాత్మజసఖులు భయము పడంగ. 87

క॥ అడవిమెకమ్మలఁ గూరెరఁ

నడరెడు పులియాపుగాంచి యధిపానుచరుల్

గడగడవడఁకుచుఁ బెదవులఁ

దడిలే కొక్కట విధుని పదంబులఁ బడుచున్.

88

క॥ కారుణికాగ్రణి తిలకా

సారలమెకమయ్యె మంత్ర సారముదెలిసెన్

దారింకమంత్రమాడిన

వారక మీదఁబడి మనల వధియించుఁగసిన్.

89

క॥ అనిమంత్ర మాడవలదని

తను వేడునఖులఁ గని దొర తగునే యిటువార

కొనమీకు మంత్రబలమేఁ

గన కెటులుంచుఁ బరియింపఁగాఁ జను ననుడున్.

90

గీ॥ మాటుమాటలాడక వారు మావులపయి

నెక్కి రూరుపునంద్రపు దిక్కుగాఁగ

వాజుల ధవుదాయించుచు వడిగఁ జనిరి

త్రభువు నొంటరిగాఁ జేసి పందలగుచు.

91

మ॥ వెనుకంజాడక పొగిణిభీతి నటు వే విచ్చేయు మిత్రాభిమై

త్రిని నిందించుచు మానినాథపదనీరేజద్వయం బెంచుచున్

ఘనుఁ డంబాకరుణానులబ్ధబలుఁ డా కార్తిప్రసాదుండు మిం

చినభక్తిన్ మునిరాజమంత్రముఁ బఠించెన్ వల్లనాగ్నాభిరిన్.

92

గీ॥ శ్రీఘనుతుండట్లు మంత్రముఁ బలుక మంత్ర

బలమువలన వ్యాఘ్రుంబు సప్రాణియగుచు

నిదురనుండి లేచినగతిఁ బదరి లేచి

యతనిమీఁద లంఘింపఁ బ్రయత్నపడియె.

93

క॥ త్వరితగతి నంత నవనీ
వరసుతుఁ డసిఁ జేతఁ బూని వైద్యుతరుఁడులన్
నిరసింపఁగ నతిచాతురి
గిరగిరయని దానియెదుర గెఱ్ఱునఁద్రిప్పెన్. 94

క॥ అసికి మటుఁగువడిన తనువుఁ
గసిగింతయుఁ గనక జడిసి క్రచ్చఱఁ బాతెన్
దెసలుగనక పులి కాళి
ప్రసాదుఁ డశ్వంబునెక్కి ప్రమదమునఁ జనెన్. 95

క॥ చని సాయంసమయమ్మన .
వనవరమృగపక్షిరహిణ వనము గడచి పా
గ్వనధితటంబున సఖులం
గని యాలింగన మొనర్చె ఘనుఁ డింపెనయన్. 96

మ॥ కనదుత్తుంగతరంగఁ ఫేనకులరంగద్వార్షిధింగాంచి చ
ల్లని గాలిక శ్రమయాల్పుడున్ సరససల్లాపంబులం జేయుచున్
దనశిష్యక్రియ వ్యాఘ్రముందటుము చందంబున్ సఖులైచ్చఁగా
జననాథాత్మజుఁ డాడుచోఁ బడవ రాసాఁగెం బ్రతీరంబునన్. 97

గీ॥ చైవయోగంబుచే నట్లు తటముఁ జేర
నావ యరుదేర ముదమంది నావికుఁ గని
వినయవాగుచి దమపాట్లు వినిచి వెంటఁ
దోడుకొనిపోవ వారంత వేడుకొనిరి. 98

గీ॥ అనుడు నావికుఁ డత్తైవాఁకొను భుజించు
వస్తువులు చాలవైన వీల్వడును గాని
మొదలుగనఁబడు పురియొద్ద వదలువాఁడ
నదియు సమతమేని రానగు ననంగ. 9

గీ॥ అని యోడ యొడయఁ దాడిన

విని యీఁకొని యతఁడు గోడ వేడ్క హయంబుల్

గొనుచుని యొసంగి పడవం

జని రందలు విధిక్యతంబు సడలునె యనుచున్.

100

చ॥ శరమనయప్రభూర్ణ జలజాతఃరోధి నిజాంశుజాలముల్

విరహీణు లార్వఁ జోరపిట వృత్తుల హాని ఘటించుచున్ భయం

కరుడయు యంత భూస్థలిని గప్ప సముద్రుఁడు తొడ్రుడయ్యె నా

గురునకు ద్రోహముఁసలుపు కూర్చుండు దండకి మోదనిచ్చు నే. 101

చ॥ ఘటభవరాఘవార్జులకుఁ గాలగిరంబునకుం గడించి సం

కటపడినావు నీవయనఁ గట్టుములక జనులొంపటబ్రహ్మ

కటకట యాచి తేయులకుఁ బల్లు లొసంగిన దాచివీపు మీ

కటలనుగు కూర్చి చచ్చు నిటఁగావుము దీనజనాభిపోషకా. 102

గీ॥ అత్తమీఁదికోపము కురిడయంచుఁ జూపు

శోడలికిఁ దోడునీడఁగఁ గొడుగుమీఁది

యెలుక నీపిటు లాడుకంగ నగునె యనుచు

నొక యిటులట్టులూగి చీకాకువడియె.

103

గీ॥ పడవ పడుపాటు నాయోడ యొడయఁ డరసి

తనమ నేర్పున దాని గట్టునకుఁదీసి

వాండ్రనలుపుర డించి సెర్వామిథా

యడఁగునంగాక నటనుండి యరిగె వీక.

104

క॥ పడవ చనినంత డైర్యము

పడవక డైవము దలఁచుచు పిషధిలటమువన్

గడువడఁక సాగిరి చికి

నెడఁకుఁ దోడినటు వారలెంతే ననుచున్.

105

మ॥ వనితాతీక్ష్ణదృగంబకంబులఁ గుచద్వంద్వాగ్రశూలంబులన్
ఘనసారైణునుదేర్చితప్రణయవాగ్ద్యంధంబులన్ బాధబం
ధనలన్ గాగైదు నీకు లజ్జగలదా ధత్తాత్తులన్ సత్త్రియా
ధనులన్ మష్టుఁ గలంచనేటికి చలీ దైవం బహా యోర్పునే. 106

చ॥ అని సుతమీడిప్రేమమన నందె రమావళులన్ సముద్రుఁ డం
చును జగమెన్నునూర్చి కల సొంపు నుతించుచు వృత్తుఁ గూల్చి నిం
మ్రునకును సాయమయ్యె నివె లొల్లి యటంచును ఘనపుంజమున్
గనుచును గల్యకృత్యములు గ్రచ్చిటఁదీట్టి ప్రయాణులైయటన్. 107

మ॥ త్రకోకిల॥ సోఁకుమూకల మూఁకియోయన సొక్కుచీమలబాటనన్
తీకుమీటఁగ నాకసంబును ధీకొనఁ జనుతేవ ర
త్నాకరంబు తటంబు నే ల్రవణంబుగా రవణించు నా
చాకుమాక్రికుల చాలాసంగెడు చల్లగాఁకి సోలుచున్. 108

గీ॥ గర్భములువిచ్చి పెల్లుబ్బు కలనసస్య
జాలమెన్నుచుఁ బనసరసాఁసాల
వకుళదాడిమీనారంగ వటముఖు లరు
కులనిలయమైన యారాను మెలమి గగిరి. 109

మ॥ కని వారచ్చట నిచ్చవచ్చుఫలసంఘటంబుఁ బూర్వసవం
బును సంతుష్టిగ నంది నవ్యనభివీపూరంబునై సత్కృషీం
ద్రునివేశంబగు నీరజాకిరము నీరంజెంతయుం గోరె నా
రిని బోసాఁగిరి లేచిహాసములు వారిందాకుచుం బాటఁగాన్. 110

గీ॥ పర్వపర్వమునకుఁ బర్వు మాధుర్యము
వలెను నేస్తమలరవలయు ననుట
గనఁబడంగఁజేయు కొంతారి కొంతాగ
ములను జూచి హాకు మూరిం బోయి. 111

క॥ పరిరక్షించిన కరుణా

పరు మేల్కొలువఁ దగదనుట ప్రకటించుగతి

శరయుత ఘటసమ ఫలములు

ధరియించిన నాభికేర తరులం గనుచున్.

112

చ॥ నభినహితం దనర్గళఘృణం జెలరేఁగఁ దదీయరశ్మిన్

దళశళయంచు నప్పునుకదాలుపు గట్టు నిరాకరించుచున్

గళుమలకుప్పగా నెమటఁ గ్రాలుచునుండు నికేతనాగ్రము

జళుకుదొలంగఁగాంచి నృపసాధమగుంగదయంచు నెంచుచున్. 113

తరల॥ నడచి శ్రీలలితాంబికా సదనంబుఁజూచి మహేశ్వరిన్

గడిచి భక్తిని మొక్కి యప్పురిగాంచుకోరికఁబోవుచో

జడుపు వుట్ట శివారుతంబులు సాఁగె గృధ్రవితానముల్

సుడులు గట్టుచు మీదఁబాతెను శోకమందలు పూనఁగాన్. 114

గీ॥ అంత వారాజవీధిపై నరిగి యరిగి

యంచునొక్కరినైనఁ దామరయతే

యద్భుతంబంది భయకంపితాత్మలగుచు

నలఁతిదూరమునఁ గనిరి హర్ష మొకఁడు.

115

క॥ శీతకరప్రస్తరమయ

మైతగుసాధంబుగాలి నర్కాశ్వంబుల్

ప్రీతి క్రమవోవ నిలిచిన

భాతిని నుష్టాంశు లలరెఁ బాంథులు వధరన్.

116

క॥ చిటపటలాడెను నెండకు

నటులిటు లగుచుఁ జని విన్ను నంటుచుఁ గాంతి

చ్చటఁదగు పాప్రసాదంబునఁ

దటుకునఁ గాంచిరి నలువురఁ దరుణీమణులగ.

117

క॥ లచ్చికీ దోబుట్టు లగుచు
విచ్చలవిడిగా జగముల విహరించెడు నా
యచ్చరలు వయాలి సలుప
విచ్చేసిరోకోయటంచు వీక్షించు నెడన్. 118

క॥ పనగల చనుల భరింపక
యసియాడెడు నడుముమీద నజచెయి యిడుచున్
గుస గుస లాడుకొనుచు సెం
తనమున ముగురు డిగివచ్చి తనుకులెనంగన్. 119

క॥ పలుకుల దేనియ లాలుకఁగఁ
బలువిధముల మనిచి మేడపై వారినొగిన్
విలుచుకొని చనిరి వీరుల
బలిమిని గొనిపోవు దేవ భావలనంగన్. 120

గీ॥ నరవరసుతానుచరుల మువ్వురు వరించి
లాఠికన్నియ నృపసూనుఁ బ్రీతిఁజేర్చి
సకలభోగంబు లెందు నిష్టంబువోలె
ననుభవించంగ నగునైన వినుఁడు మీరు. 121

గీ॥ మాయుదంతముగాని స్థానీయవిషయ
మేని మందలించంగ రా దెపు డనంగ
నంద అతిభీతి నీకొని యందునుండి
రంత నాల్గవ యన్నవ యంతవంత. 122

గీ॥ ఒకఁ మోతైనఁ బలుకక యోర్పుగలిగి
రాజసుతునకు మజ్జన భోజనములు
దాసు గూర్చుచునుండె నతండు మార
చండతరశీలీముఖవిదగ్ధుండుగాఁగ. 123

గీ॥ నిండు వెత నాతఁ డాహార నిద్రలుడిగి
యేదిదోచక కటకటా యెన్నియేని.
దివసములువేచి యొకనాఁడు దినభావ
మినుముడింపంగ వాకన్యకును వచించె.

124

ఉ॥ భీతమృగాక్షి నీమ పుటభేదన మెయ్యది తల్లిదండ్రు లే
పూతచరిత్రు లల్ల పుపుబోలుల నేస్తమాదెట్టులబ్బెనీ
లేతవయస్సు నూరక చలింపఁగ జేయఁగ నింగయేల య
జ్ఞాతజువ్రాతకున్ వగవఁబాడియె వేఁడెడి దెల్పుమాదయన్. 125

చ॥ సరసిజవత్ర సేత్రముల సారస శాత్రవభింబవక్త్రమున్
గరివరమందయానము మృగప్రభుమధ్యము హేమనాన బం
భరనికరాలోకంబులను బామగు నారు ఘటస్తనంబులన్
సరసత నీకుఁ గూర్చె పిధి శక్యమె నిన్ను నుతింపనుందరీ. 126

గీ॥ అభర సుధఁగ్రోల నదన్తాభి యంచునుండి
కదలి చనుచు వక్షోరుహ కలశములను
గచకలాపముఁ గని భీతిఁ గదలకుండు
నహియనంగ నీయారు పొల్పారు నబల. 127

చ॥ పురహరశూలప్రీత్యమును బూనిన శర్మతము ల్బడించి నీ
యరమును జీల్చి మైకొనుచు సుండుఁగదా నను నన్య నొంచుట
చ్చెరువగు నే డయాకలితచిత్తపు లోకములోన నక్కటా
శరణముగోరుయాచకులఁ జంపఁగఁ జూతురె సుందరీమణీ. 128

చ॥ తరుగరొ నీడువా తెఱసుధారణముం చనియంగఁ గ్రోల వే
శరములు చాల్చినైతిఁ గడుఁజెల్పిని గుర్చి కవుంగలింప వే
కరములు నోచనైతి సుమకాండుఁడీ కూర్మిఁడు సారెసారె వే
శరములు వేసివేసి గతసారునిజేసె నసుగ్రహింపుమీ. 129

చ॥ మాయురే దేవదానవులు మందమతిం గలశౌంబురాశి దీ
 ఘాయువుగోరి చిలగరై మదద్భుతభాగ్యము నెన్నశక్యమే
 తాయభవుం డసూయతను గండగఁజేసె జిగాయువందఁగా
 నీయధరామృతం బొసఁగి నిల్వఁగరాదె సుధాకరాననా. 130

సీ॥ గోవాంధ్రు గొనియాడ ఘుమఘుమాయింపక
 చూడ సౌంపగు జపాసుమముఁ బోలె
 దానధర్మాది సతాగర్వవైభవములఁ
 డసయని కృపణుని ధనముఁబోలె
 విబుధలోకి స్తుత్య విమలపాత్రివశ్య
 మందకుండెను రాచయతివఁబోలె
 దనపూర్వికులు చాల మనుషంగ నలరిన
 వీరుఁ డైకొనని భూవిభుని బోలె
 బ్రతిభతోడి యాశుకవిగ్వపాటవంబు
 ఘనసభలఁ జాటుఁజాలని కపినిబోలె
 బాపురే నీమతులు విను భాగ్యమొదవ
 లేని నాజీవనము వస్తు మీరనయన. 131

గీ॥ విను మొకింత రమాకరవిభవరునకు
 శక్తికరుణను గాల్చిప్రసాదుఁ డరఁగ
 జన్మమెత్తితి నని తనచరిత మెల్ల
 బాలకు నెఱుంగఁజేసె భూపాలసుతుఁడు. 132

ఉ॥ సావుఁడు సుందరాంగి నరనాయకనందను వాఁడసంబునఁ
 భావము పల్లవింపఁ బయిపైఁ జొరబూనిన నానమానుషుఁ
 భావజరూప వైభవ విభాజితభాస్కర సామ విన్నపం
 బీవు వినంగ నౌ ననుచు నింత వచించు సుధ క్లింగొనన్. 133

గీ॥ ఓద్రదేశంబునకు భూష యోజం దగుచు
శార్వరీపురినా నిది చాలఁ బ్రబలె
రాజకంఠీరవనృపతి రాజ్య మేలె
నఖిల దక్షకన్యానుత యశ మెసంగ.

184

గీ॥ ఆనృపునకు శంఖస్వసుండను యతిదయ
నేను లలితాలతాఖ్య జనించి యుంచు
మజ్జనని మునియాడిన మాడ్కిఁ బలికె
నాకు నీవ భర్త వటంచు నయగునాధ్య.

185

సీ॥ లోకకంటకుండు త్రిలోచనాభిఖ్యుండు
గలఁడు రాత్రించర కులవిభుండు
మజ్జనకుం డొక్క మఖ మాచరించుచో
నాయసురుండు రసాయనంబు
గడుపారఁ ద్రాగి యఖర్వగర్వము మీఱ
రక్తలోచనములు రగలుమండ
ధూమవర్తినితాంతధూమ మాకస మంటఁ
జరణఘట్టనలను ధరణి గుఱింగ
శ్రవ్యోవృంతము వీటుచు మఖముఁ జేరి
సవనదీక్షారతుని జూచి యవిసయోక్తు
లాడఁగా నాతఁ డుక్కెక్కి యట్టైవానిఁ
గ్రిందఁ బడవైచి తన్నెను ప్రితివడంక.

186

శా॥ మాయం గైకొని కాద్రవేయముల నామాంసాశనుం డుగ్రిండై
వేయాట్టోపంకఁ జేసె నంత నకటా విప్రీతముల్లానినీ
కాయంబు బ్రిగజాటు వస్త్రములతోఁ గాయంబుపై దృష్టిరే
కాయాదికులఁ బాటసాగిరి భయం బంతంత రెట్టింపఁగాఁ.

137

క॥ మాయాకృతిఁ బూనిన దై
తేయాగ్రణి మామకపిత ధృతిపారు సగి
మాయించి యతనిశిరమును
హా యధ్వరకుండమందు నటచుచు వైచెన్. 138

గీ॥ యాగకుండమందు నటుశిరంబును వైవ
భోగినిలలామ నాగనోర్త
పుణ్యజనవధూటి పుట్టె నావంద్రాస్య
నభినుతింపవశ మ్మెయచ్చరలకు. 139

క॥ ఆరాజవదనఁగైకొని
యా రాక్షసుఁడమితభోగ మందుచు నకటా
యారాజధానివాసులఁ
గూరిత భుజియించె రాజకుంజరతనయా. 140

క॥ లలితాంబాదయ దానవ
లలన ననుం గూతుగాఁగ లాలన సేసెన్
జలజాక్షికిఁ దనయాత్రయ
మలర నట జనించి యెదిగె నాశుగళిలన్. 141

గీ॥ అంత రాక్షసకాంత గతాసు వగుదు
యాతుధానుఁడు మము నిందు నధివసింపఁ
జేసి శ్రీజగన్నాథన త్రేగ్రమునకుఁ
దవము సేయంగఁ జనియెను నృపకుమార. 142

గీ॥ చైత్యకామిను లధిప మధ్యాహ్న వేళ
లందు నిదురింపుదురు రాత్రులందు మగల్గు
గూర్కొనినయంత నడ్డుతఁ ఘోరహావ
లగుచు విహరించుచుండు స్వేచ్ఛానుసరణి. 143

క॥ ఈరాత్రిసకాంత లలి

కూర్చిరాత్రిలు వీరితోడి కూటమి చనునే

యోరాజలనూభవ నుడి

కారముసేయక మదుక్తి కైకొనఁగఁ దగుట.

144

మత్తకోకిల॥ మానవాగ్రహి చిత్రకేతు విమానమోయను నట్లు నై

మానికస్తుతి గాంచు నొక్క విమాన మిచ్చట నున్న ద

ద్దానిపై మనకోరుచోటికిఁ దక్షణంబె మనోరయం

బానిపోవఁ జనుం ద్రిలోచనుఁ డందుఁ బోవుచునుండెదాట.

145

క॥ ఆరక్షోనాథునిసతి

కూరిమిని విమానమంత్రగోప్యము లెల్లన్

దీరుగ నాకుఁ దెలిపె మన

కోరినయెడకుఁ జనవచ్చుఁ గోమలదేహి.

146

క॥ హృదయేశ కైత్యకాంఠలు

నిమరింతురు పగటిపూట నిసియగుదాకన్

గదలరు గావున మన మా

యదనునఁ జనవచ్చు నిచ్చయగు తావునకుట.

147

మ॥ అని మోదం బలరారఁగా నబల యంతాడంగ నత్యచ్ఛతం

బెనయంగా నతఁ డింతిఁగాంచి దయితా యేనెంత ధన్యుడనో

నిను మత్ప్రేయసిఁ గాన నోచితి నిక స్నియిష్టము న్నీటనే

ర్తునెయంచుం దమిఁగొఁగిలించుకొని సంతోషాంబుధిండేలుచోన్.

148

క॥ ప్రతిదినము వచ్చునట్టుల

హితు లపు డేతేర వృషజుఁ డెలనాగనుజుల్

హితమారఁ బలికి పనుపఁగ

నతుచితచాతురి వార లాసనియందున్.

149

క॥ నిమర చనినట్టు లాయ్యనఁ
గదలక ముసుకు రిడి యుండి త్తుణదాటసతుత్
ముద మార ఘోరరూపము
లచురెత్తఁగఁ బూని చనుట యటఁ గాంచి రొగిన్. 150

గీ॥ అంత నామరునాఁటి హఠ్యాహ్న వేళ
సతులు గూర్కొనుచో విభు సన్నిధికిని
వారు మూర్ఛరు చనుదెంచి తారు గనిన
వింత యంబయు వినిచిరి వెల్లఁ బోయి. 151

గీ॥ అంత మోములు వాడంగ నందే అధిపు
పొందముగళంబుపై సోలి పరమచరిత
యింక మన మించు నుండిన నిడుము లొదవు
నరుగుటయ చూడ మేలంచు నంగలాట్లు. 152

ఉత్సాహ॥ జనవరాత్తజుండు వారి జాలి నోలి దీట్టి మా
నిని గని విలాసనీమణి దురీన నిప్పుడే
చనుట శుభద మగు ననంగ సతి మహావిమానమిం
పెనయ జతనపటిచి వారి నెక్కునట్లు చేసి తాన్. 153

గీ॥ మంత్రమును జపించి విమాన మెక్కి
జలధిమీఁదుగా గంగ పైఁ జనిరమాక
రంబుఁ జేరుమా యని వందనంబు సలుప
నదియు నుప్పరవీదిపై నట్టె యరిగె. 154

గీ॥ అది సదాగతి రయమున నభిమీఁద
నాకసముక్రిందఁ జన మగ లంద అంచు
గనులు ద్రిప్ప మూర్ఛిల్లిరి కమలనయన
యొడలు మఱచి సంక్రంబునఁ బడియె నకట. 155

భుజంగప్రయారము॥ విమానరాజ మెంతయేని వేగవీలఁ బోయి యా
రమాకరంబుపేరి సత్పురంబు చెంగ డిగ్గఁగా
క్షమాధినాథ నందనుండు గన్నుదోయి విద్వి య
ప్రమోదితాత్ముడౌచు నాత్మపత్నిఁ గాన కక్కటా. 156

ఉత్సాహ॥ కన్నుదోయి నీరుగాఱఁగా మొగంబు వాడఁగా
మిన్ను మీఁదఁ గూలినట్లు మిట్టిపడుచుఁ జేతు లా
పన్నుడగుచుఁ బిసుకుకొనుచుఁ బదము లట్టై తొట్టిరిం
దినన్ గాఁ విమావమందు నిద్రపోవు మిత్రులె. 157

గీ॥ లేవఁదీసి యడిగి లేమగతి యొకింత .
యరయ కేదిదోచ కంగలాట్టి
వీడువీడు దిరిగె వెఁబరఁపునాఁ
గామపాశ మెన్నఁగావశంబె. 158

గీ॥ హరిహరవిలాస నోడించి యడవిఁ దోలి
తత్పురంబును వీరప్రతాపుఁ డేలు
టరసి యామూర్ఖు రఠభీతి నరిగియరిగి
యొండు వనిఁ జేరి రారాత్రి నందువనట. 159

ఉత్సాహ॥ అంతఁ బ్రోద్దు పొడిచినంత హాసులింతమీఱఁగా
దంతపురవణంబు లలర దంతకాంతి డాల్కొనన్
సంతసమున విల్లునంది శబరకాంత యోర్తయా
చెంతకు నరుదెంచి వారిఁ జీటి వీర నిట్లునున్. 160

క॥ మీరెవ్వ రిందువచ్చెడు
కారణ మెఱుంగింపుఁ డనుడు గజవిజయగుఱున్
వారంతయు నెఱుంగించిరి
తారు పడిన పాటులెల్లఁ దగుమాటలతోన్. 161

ఉ॥ చెంతను నిల్చి వారలతల జెప్పుట చెంచెత యాలకించి మీ
రింత శ్రవంబు క్షణకొనంగ నేల యటంచును సారపప్పు దా
సంతస మారఁగాఁ గడునొసంగి రమాకరనాథుఁడుండు నా
వితవనంబుఁ జూపినను వేడుక నందఱు పోయి రచ్చటన్. 162

గీ॥ గనదు భటులచే వీరప్రతాపుఁడు విని
యావిమానముఁ దెప్పించి యంతిపురము
నంచు నున్నది కాలివ్రసాదాఖ్య నరయ
శౌర్యయుతుల భటుల నంపె సకలదిశల. 163

క॥ అలలితాలత వార్నిధి
గూలఁగ శంఖస్వనుండు గూర్చి దలిర్పన్
గూలంబుఁ జేరిచి చనియె
నాలోనఁ దెలిసి యబల యతిదీనతతోన్. 164

ఉ॥ అక్కట యీసముద్ర తటమంచు మదీయ హృదీశుఁ బాసి నే
నొక్కటనుండఁ గారణ మయో కనఁజాల నిశౌట కామినుల్
గ్రక్కున వచ్చి తోసి చమకైవడిఁ దోచెడిఁగాని వేరుగా
నిక్క మెటుంగలే ననుచు నిండునునోవ్యధ నంగలాట్టుచున్ 165

క॥ మామః మనోధినాథుని
గామిను లేమి యొనరించి కష్టం విడిరో
హా హదైహి దయారస
మేనూడిగని దగెనొయంచు నెంచుచు నంతన్. 166

గీ॥ జనకసుతయు సత్రాజిత్తు గనయయును సు
భద్రయును దుర్గదానవ భంజనియును
బ్రబలి రటులేల యేనొప్పురాదటంచు
దైర్యమును బూని విహరింపఁ దరుణి దలఁచె. 167

చ॥ జలధితటంబునుండి చని శంకరుఁగూర్చి మహాతపంబొగిన్
సలుపు త్రిలోచనాసురుని సారసలోదన కాంచి కోపము
గ్గలమయి యేచ వాఁడునఖిలము నైకొని కాలియోయనన్
దలను గఱుక్కునం దటిగెఁ దండ్రిబుణంబును దీట్లుకైవడిన్. 168

గీ॥ అంత నట జగన్నాథాలయంబుగానఁ
బడుచునుండంగ సంతోషపడుచు నటకు
నంగనామణి చనియెఁ జే నసి డెలంగ
మహిషదానవమర్దని మాడ్కినార. 169

గీ॥ శ్రీజగన్నాథునకుఁ జోర బృండ్ మెలమిఁ
గట్టుములుదెచ్చి చెల్లించి గాఢభక్తి
నుతులు సేయుచుఁ జనుదెంచు పతివగాంచి
దుర్గయను భీతిఁబాటంగఁ దొడఁగి రకట. 170

శా॥ అంతంజోరఁభ్రండు ధైర్యయుతుఁ డబ్జాక్షిన్ విలోకించి యీ
కాంతారత్నము కాలిగాదు ధరణీకాంతాత్మసంభూతయా
నెంతే నెక్కువమంచునెంచి యెదురై యేతెంచి చేమోడ్చి వృ
త్తాంతం బంతయుఁ దెల్పుమమ్మ యనుడున్ దన్వంగి నిర్భీతయై. 171

చ॥ తనదుచరిత్రముం దెలుపఁ దస్కరవల్లభుఁ డాక్షణంబ కా
మిని చరణంబులంబడి క్షుమింపుము తల్లిరొ నీదు తండ్రి సే
విని ఘటకర్ణనామమున విశ్రుతిగాంచెడువాఁడ నాత్రిలో
చనునకు నోడి యాశిఖితిసానువునందు వసీంతు నిష్ఠుగాన్. 172

క॥ ఓతల్లి నేను నాథటు
లాతతభక్తి మిముఁ గొల్తు మభివాంఛితముల్
చేతోమరి నొనఁగూర్తుము
మాతావున నుండుమమ్మ మాస్వామినిగాన్. 173

- క॥ అని ఘటకర్ణుం డాడిన
విని దేవీదయ మదీయవిభుండు జనించెన్
మునిమాట తప్పునే పఠిం
గనుఁగొను దెటుతెనుఁ గొంఁగ కాలంబునకున్. 174
- క॥ ఇప్పుడ పోవుట సరిగా
దిప్పాటచ్చరుని హృదయ మెటు లుండు నొక్కో
యెప్పుడు సమయము గలుగునో
యప్పుడ చనవలయుననుచు వాళ్లఁ దలంచుచున్. 175
- క॥ ఘటకర్ణుఁ గాంచి మత్పిత .
భటుండ్ల విఁక నాకు నింత భయమేల దయా
ఘటితాత్మ నీమ తెంకిని
దిటముగ వసియింతు వా యదృచ్ఛం బనడే. 176
- క॥ అని వాఁకొని చోరునితోఁ
జనిచని తటమండుఁ దనరు సద్వాసమునన్
దనఁపెనిమిటిఁ దలపున నిడి
యనఘచరిత్ర వసియించె నదనునరయుచున్. 177
- క॥ అంత నొకసాఁ డొక భరా
కాంతుని తురగంబుఁ బసిఁడి కత్తళము నిజ
స్వాంత మలర ఘటకర్ణుం
డెంతయుఁ గొనిరాగఁ జూచి యింక పీలువడున్. 178
- క॥ అరుగుట మేలిట నుండుట
సరిగాదని నడికిరేయి సమయమ్మున బం
గరుకవచము నోపికతో
భరియించి త్రినేత్ర భక్తి ధ్యావించి యొగిన్. 179

ఉ॥ అందఱు గాథనిద్ర చనునప్పుడసిం గొని యశ్వమేకి యా
నందము దందడింపఁగ వనంబువయిం బని ఖాసగ రోదయం
బందు సరోవరం బొకఁడు నారసి యందుఁ గృతావగాహనై
యించుమాతాశనాంబుజహితేక్షణ నాత్మ దలంచి మొక్కుచోన్.

గీ॥ సింధుకటకాధిపు సుతులు సింహబలులు
నలుపు రాఘోటనోత్సాహ మలఁత నీఁగి
నీరువట్టు దాళమికి నానీరజాక
రంబు దండకు నేతెంచి రమణిఁ గాంచి.

181

ఉత్సాహ॥ వనజశర విదగ్ధులగుచు హవి నీఁగి యంద షీ
కనకనిభశరీర నాదు కాంతయనుచు వాదినఁ
విని సతీమతల్లి ధృతిని విడువ కల్గ నవ్వుచున్
వినుఁడు నాదు కోరిక దీట్లు వీరు నె వరించెదన్.

182

గీ॥ శుచుహితటాకము నెవ్వఁ డీచి మొదల
నేగుడెంచునో యాతని నేవరింతు
ననఁగ సుందోపసుండుల యటులవారు
వాదులాడుచు నక్కటా యీఁదఁజనిరి.

183

గీ॥ నీటిలోఁ బంతమాడుచు నెగసి నెగసి
యెదురుగట్టునకును వారలీచునంత
వారి వాద్ర గుట్టములను నటికి నటికి
తనదు హయమెక్కి పరువిడె వెనుకఁ గనక.

184

చ॥ కవచము దానుదాల్చుటకుఁ గాలములేమికిఁ దత్తరమ్మనన్
యనునది హుటాహుటిం బరువు లొప్పు వనమ్మన నేగి లోకబాం
ధవుఁడవరాద్ధి బుగ్గింకుతరుణమ్మన నొక్కచిడారుఁ గాంచెఁ గై
రవకరదండమండిత సరస్సు లేటమ్మన నింపునింపఁగాన్.

185

క॥ కనిచేరం జన వంగటు
 వినతులుగాఁ జేయిమోడ్చి వీక్షించు నెడన్
 ధనవిజిత ధనమఁడు బిడా
 గునాయకుఁడు రాజసుందరుఁడను విశుఁ డహా. 186

క॥ లావణ్యవతీమణిఁ గని
 భావజసాయకవిదగ్ధభావుండుగుడున్
 భావము వెలియిడక యెఱఁగి
 కైవారముతో హిమాంబు కలితాంబువులన్. 187

క॥ ఉపహారముగా నొసఁగినఁ
 జపలేక్షణ సంతసించి శ్రమవోవ జలం
 బపరిమితంబుగఁ కైకొని
 యుపకారిని మెచ్చి యతని యుబు సడుగంగఁ. 188

గీ॥ వినుము తల్లి నాచు చరిత్ర విన్నవించు
 వీరఘంటామణియనంగ వీడొకండు
 గలచు వీరవ్రతాప భూకాంతసుతుఁడు
 సూర్యలేఖఁడు పాలించు శుభదలీల. 189

క॥ తనతండ్రి రమాకరపురి
 ఘనతఁ బ్రభుత్వంబు సేయఁగాఁ దాను యశం
 బును గనుచునుండు నెచ్చట
 నపఘవరిత యేవసించు నార్యాగ్రణిగాన్. 190

గీ॥ రాజసుందరుఁ డనుపేరఁ బ్రబలువాఁడ
 నిడటనుండి దినత్రయి నేగవడ్పు
 మాపురికి మాకు పెందలై మమ్ము మానుము
 సకలలోకైక పాపనచరిత్ర యిసుఁడు. 191

గీ॥ అస్త్రదీశువృత్తాంతము నరయవచ్చు
వీనిబసనుండదగు నంకు మాననమున
నెంచి వానికి నాశకల్పించు కొఱకు
నామ చరితంబు వినుమని శాతి వలికె. 192

ఉ॥ ఏమి వచించుదాన వణిగింద్ర మదీశుండు సంగరంబునన్
హా మరణంబుఁ జెందె నభియాతులు నాపయి రా భయంబునన్
ధామముఁ బొసి ఘోరపిసేష్టులఁ ద్రిప్పరి యంచికాదయన్
గామమనోహరాంగు నలకాపతి వైభవు నిన్నుఁ గాంచితిన్. 193

గీ॥ నాకు నింక నీవ నాధుండ వనఘాత్య
ఘనతరవ్రతంబు గలదు సువ్వె
పసిడిచేటయంచు బహురత్నములు నించ
యొసంగనగుఁ బ్రతిదిన మొక్కసరికి. 194

క॥ చలియించని నిష్ఠచెలఁగ
నెలలాటటు లాచరించి నిను నేఁ గలయన్
గలదాన శక్తిపూజా
ఫలమ్ము వమ్మగు నె సుగుణభాసితహృదయా. 195

చ॥ యిలకలకొలిగి పలుకలకుఁ జికిరి విశుం డట లోకసుందరీ
తిలకము చికిరి నీవసుమతీవలయమ్మున ధన్యుఁ డద్దిరా
కలఁడె మదీయపుణ్యము నిరకంగొనియాడఁగ నాకు శక్యమా
కలధనమెల్లఁ బోయినను గామినిసాటియె యంచు సుబ్బుచున్. 196

క॥ విబోధకవరీరత్నముఁ
దబ్బిబ్బుగఁ జూచిచూచి తడఁబడుచు సరి
విబ్ధిపడఁతి సరిదూఁగుచు
వచ్చా నీమాటఁద్రోయు నంత జడుఁడనే. 197

- క॥ నీయిచ్చవచ్చినట్టుల
నాయంటిని నుండవచ్చు సాజేఁ బనులన్
బాయక చేకొనవచ్చును
నీయది నాభాగ్యమెల్ల నీదయ యింకాఁ: 198
- క॥ అని నన్రుతఁ బలికి యతఁడు
దనమేడకుఁ దోడితెచ్చి తగునెడ వాసం
బోవరింపఁజేసి వ్రతమున
కుసు వలసిన వస్తువితతిఁ గూర్చుచునుండెన్: 199
- క॥ లలితాంబికఁగూర్చి వ్రతము
లలితాలత సేయఁ దొడఁగి లాలితరీతిన్
గలుము లిడుటయు సోబగుని
వలరఁగ విని సూర్యతేజాఁ డంగనఁ గనఁగాన్. 200
- గీ॥ ఆశపడుచుఁ దనకు నతివలఁ చార్చెడు
వృద్ధవిప్రసతికి వేడ్క లూగఁ
దనమకోర్కెఁ దెలిపి యనువంగ నాతాపి
కత్తె విశునిబసకుఁ గడక నేగి. 201
- క॥ లలితాలతఁ గని యాయము
కలుములొసఁగ నంది సెలవు నైకొని ధాత్రీ
తలనాథుఁ జేరి నృపతీ
లలనామణి సోగుగం బలవియే వలుకన్. 202
- క॥ సురుదిర సురూపయగు నా
తరుణీమణిఁ జూచిచూచి తరుణీమణులే
పిరహంబున మ్రగ్గుచు రనఁ
బురుషుల నెక్కఁ జెప్పు నేల భూపవరంసా. 203

క॥ నవలా సౌఖ గిటు లటులని
వివరింపంగ నేల బాల వీక్షించినచోఁ
బువువిత్తుడు రతిని విడిచి
పువుబోణికిఁ బనులు సేయఁ బూనఁడె భూపా. 204

చ॥ కమలములకా విలోచనయుగంబునఁ జంద్రు ముఖంబునందు భృం
గములఁ గదంబునకా దరముఁ గంధరమందు జపాసుమంబు నొ
ష్ఠమున రవ బ్రదంబులను జక్రములం జనులందుఁ దాల్చె నా
రమణి లభించె నేని నృప రాజ్యము గీర్జ్యము నీకు లక్ష్మమే. 205

గీ॥ నామ చతురత మీఱంగ నభిననయన
నెట్టులేనియు నీకడఁ బెట్టుదాన
వలర నీఁగియుండుము ధరా కాంత యనుచు
నరని నోదార్చి ప్రతిదిన మతివకడకు. 206

గీ॥ చనుచు మాయలు పన్నుచుఁ జనువుచేసి
రాజుకోరిక యెఱుంగింప రాజవదన
హర్షమందినస్థి నటించి యవ్వు వ్రతము
తుదదినము రాత్రి గాఢికాసదనమునకు. 207

గీ॥ చనుమఁగాన రాజును రహస్యంబుగాఁగ
గుడినినుండంగఁ జేయు మేఁ గొన్నిమాట
లతని నడిగి యీఁకొను సేని హర్షమునకు
నందునుండి యారనివెంట నరుగవచ్చు. 208

క॥ విను మవ్వు శుక్రవారం
బున వ్రతము ముగియునుగాన భూవరంబుగా
గొని రెమ్ము కాఢికాలయ
మునకు ననుఁడు నృధికాంత ముద మేపారన. 209

ఉత్సాహ॥ సరవరేణ్యుఁ గాంచి నవ్వి నాదుప్రతి న చెల్లదే
తొరగఁ గాన్క దెప్పు లేప్పు తోయజాక్షి నినుఁగనన్
గరము గోరియున్న దనఁగఁ గమలనేత్ర యప్పుడే
యరుగుదెంచి నట్టులాతఁ జదరిబెదటి లేచె దాన్. 210

ఉత్సాహ॥ అంత ముసలిబాపనవ్వు యడుగులకును మ్రోక్కి య
త్యంతహర్ష మంత యంతయలర నేమియేమి యా
కాంత నెట్లు సవ్యతింపఁగా నొనర్చినావు నీ
జంతతనము గలుగ దహహ జగతి నంచు మెచ్చుచున్. 211

క॥ ఆరామకుఁ గంతపరి
షోఽరముఁ దక్షణ మొసంగి సతి యేమి యనె
గూరిమి దెల్పుమని నృపుఁడు
సారెకువేడఁ జిటునవ్వు సందిల్ల ముటిగ. 212

గీ॥ ఆకె వాఁకొను వినుము లోకైకచరిత
వనితనోము ముగియు శుక్రవారమునకు
నాటిరాత్రిఁ గాళికి మ్రోక్కి నాతి వోవు
నీవు గోప్యముగ నటకు వేగుదెప్పు. 213

మ॥ అనిధాత్రీసుర కాంత పోయినను గోతాధీశుఁ డానాడు నై
శ్యనిరావించి యొకండు కార్య మిడె నాద్యుం డొండు వాక్రువ్వకా
పనిఁ దాఁ జింత నహర్నిశ ల్పలుపుచోఁ బంకేజపత్రికి కా
ళిని గొల్వంజని యంచుతేనిఁగని యో లీలాలతాంతయుధా. 214

చ॥ నను విడనాడనంచు నిట నాయెదుటన్ జగదంబ మ్రోక్కి వాఁ
కొనుమాన ఖడ్గమున్ దిగిచి గొల్బుననాతఁ డొకింతవ్రాలి మ్రో
క్కిన నసిదూసి రాజుల క్రిందఁబడం దెగ నేసి రాజనం
దన యతి భక్తిఁ గాళికిఁ బ్రణామము నేసి నుటంచె నెంతయుగ. 215

గీ॥ అంతర గాథి ప్రసన్నమై యుంబుజాక్షి
 ధృతికి భక్తికి మెచ్చితిం బతినిగూడి
 పరమభోగంబు లనుభవించంగలవు
 కవచఖడ్గంబులను బూని ఘనతర జనుము. 216

క॥ లలితాలత తావకఫిత
 కలగని నటులేచుఁ దనమ కటకమువా ర
 ప్లలరుదురు నీచ మామకుం
 గలుగును రాజ్యవిభవంబు కళ్యాణచుగూఁ. 217.

క॥ అని వజ్రతనుత్రంబును
 ఘనఖడ్గము నొసంగఁ గాంత కాతుక మెసంగన్
 జనపతి తురగముఁ బైకొని
 చనెఁ గాశీపురముఁబట్టి సత్వరితగరిగ్. 218.

చ॥ చనిచని కాశికాపురిని జంగ్రనిభాస్య ప్రవేశమై స్రవం
 తిని జలకంబులాడి పరదేవి దలంతులు నుండి వల్లభుం
 గనుఁగొనఁగా రమాకరముఁ గాంచు నభీష్టతఁ బోవుచో భటా
 లిని నురుఖడ్గకార్డుక శిరీఘుఖము ల్ధరియించి రాంగనెన్. 219

క॥ వీరప్రతాప భటులగు
 వారు పురుషవేషమునను వచ్చువలంబిన్
 దూరముననుండియే కడు
 పారసి కాల్చివ్రసాదుఁ డను భ్రమగొనుచున్. 220.

ఉ॥ క్రూరత మీఁద వచ్చినను గోమలి ఖడ్గకళాప్రవీణతన్
 వారిని వారి యాశ్వుముల వారక నేలఁబడంగఁ జేసి యా
 వారి నొకండు పాతినను వాసపయిం జన వాఁడు నమ్రోడై
 కార్కుణికాగ్రగణ్య నమఁ గావుము దీనుఁడనంచు మొక్కుచున్. 221

గీ॥ నేను వీరప్రతాపభూజానిభటుండ
హరిహరవిలాసనందను నరసి పట్టు
కొనఁగ మేము దేశములందుఁ గుమ్మరుచును
మిము నతనిగాఁగ భావించితిమి నృపాల. 222

గీ॥ అనవుడు హరిహర విలాస జనవరేందుఁ
డెవట నుండునో యచ్చోటు నీవు చూపి
లేని నినుఁ బ్రాణములతోడ నేను విడుతు
ననుచు వాఁడు ద్ధారినిజూప నరిగె నతివ, 223

గీ॥ సదివమిత్రభాంధవసతీసహితుఁడగుచుఁ
నపము నతిస్థి నలిపెడు తనదుమామ
నంతఁగని లలితాలత యధికభక్తి
వినతి యొనరింప నతఁడు దీవెనలాసంగి, 224

ఉ॥ రాజకుమార యేపురవరప్రభుసూనుండ వొంటిగా వనీ
రాజములం జరించుచును రాగతమెయ్యెడి దెబ్బమాయనఁ
రాజుని భాస్య నమ్రత పరాజిల రాజకులేదుఁగించి యో
రాజిత లేజశత్రు బవరమ్మునఁగూల్చి శ్వదీయరాజ్యమున్. 225

క॥ జగదభినున్యంబుగ శ్రీ
జగదీశ్వరి కరుణఁ గూర్చు జనుదెంచితి నె
వ్వగ నీఁగి పురికిరమ్మా
గగ నమ్మ జయించువారు ధర లేరు సుమీ. 226

క॥ అని హృదునగుభువోద్ధుల నా
జననాధునిఁ బలుక నతఁడు శౌర్యోద్ధతుడై
తనవారితో రమాకర
మునకును విచ్చేయు జతనమున నున్నయెడన్. 227

గీ॥ ఆరమాకరపట్టణమందునుండి
పారు లాక కొంద అరుదెంచి పార్థివేందు
నకు బహుకృతు లాసఁగుచు నతులానర్పి
యవరిమిత మోద భరితాత్ము లగుచు ననిరి. 228

గీ॥ స్వామి వీరప్రతాప ధూజాని సుతుని
వీరఘంటామణీపురీవిభుని సూర్య
లేజు నొక సుందరీమణీతిలక మంచి
కాలయంబున ఖండించె నచ్చితముగ. 229

క॥ వీరప్రతాపుఁ డది విని
వారని వగ మృతినిజెందె వసుధాధీశ
మీరరుదెంచి ప్రభుత్వం
బారూఢతఁ జేయవలయు నని వేడి గొగ్గెన్. 230

గీ॥ అంత నందఱతో హరిహరవిలాసుఁ
డాశ్వనగరంబునకుఁ బోయి వ్యాసపౌర్ణి
మను బ్రభుత్వంబు గైకొని మహి నుటంప
విభుత నెగడించె రఘువంశవిభుఁడనంగ. 231

క॥ హరిహరవిలాసుఁ డట సుతు
నరయఁగ నాశాదిశలకు వాత్సభటాభిన్
గరమాదరించి యనిపెం
డరమా సుతువిడిచియుండ ధరణీనైనన్. 232

క॥ లలితాలత పురుషాకృతి
లలితాంబిక నెల్లపుడు దలంచుచు నట భూ
తలనేత చాల మనుషఁగఁ
నలరెం బతిగనుట యెపుడో యను కోరికతోన్. 233

సీ॥ ఆశార్వరీపురి నారాక్షసాంగన

లానాటి సాయంత్ర మందు లేచి
తమభర్తలఁ గనకే తడఁబాటు నొందుచు
నిది యేమిచిత్తమో యెఱుంగమనుచు
లలితాలత వసించు నెలవునఁ జని యామె
నాయనుపెనిమిటి నరయలేక
యచ్చోదనముతోడ హర్ష్యంబు సంభయు
నిండుజాగ్రతఁబూని నెనుకె నెనుకె
వరవిమానము లేమికి వగచి వగచి

యక్కటా లలితాలత టక్కుఁ బన్ని
యందఱను దోడుకొని సోయెనని తలంచి

యాయుబును నీఁగి చెలఁగి రిష్టాను సరణి.

234

చ॥ మరునకు నోడియంతట నమందర లేచ్చ నిశాటకామినుల్
నిరతతపంబులందగు మునివ్రకరంబు నయోముఖక్రియం
బరుషతఁ బట్టి పైకొనుచు మత్తతఁ గ్రుమ్మరుచో కుణ ప్రభా
కరుఁడను సుందరాంగుఁడు నికాముఁడు కాంతలు తన్నుఁబట్టినన్. 235

గీ॥ చరణతాడితఘజగరాజంబువోలె

నలిగి దండమునను వాండ్ర నలుగఁ గొట్టి
మాసమున నీల్లుచు రటంచు మఱిశపించె
గాధిజుఁడు రంభఁ దిట్టినకరణిఁ దోఁప.

236

గీ॥ అంత నల్లద్రాగిగుడు ముండ లింతవంత

శాస్త్రసదనంబునకుఁబోయి వ్యాసపార్థి
మాఖ్య సద్దివసంబిడె యరుగు దెంచె
వరతపముసేయు పితఁ గనవలయుననుచు.

237

క॥ ప్రతివత్సర మేగునటుల
కుతుకమునఁ దపోవనమునకుం జని కట్టా
గతగ శుండై పడియుండిన
పితఁ గనిరి నితాంతదుఃఖపీడితలగుడున్.

238

క॥ ఔర హయగ్రీవామర
వైరించుడు రక్తవీజ వజ్రవచర
క్షోరమణులు నీసరియే
క్షైరిగిరిక్షైర్య సకలకర్పరవర్యా.

239

క॥ అకటామధుకైటభ సో
మక మాతంగ వృషభ వృక మహిషాసుర తా
రక శూరపద్మ దుర్గ క
నకకశ్యప ముఖులు నీఘనతఁ గాంఠ్రే పితా.

240

గీ॥ కాలకేయులఁ ద్రిపురరాక్షసుల వృత్ర
బలి జలంధర దశముఖ బాణముఖులఁ
బోర నజఁచు నీశౌర్యంబు బ్రుంగె నకట
దైవకృత మాప నెవ్వారితరము ధరణి.

241

క॥ అని వాపోయి తపోని
వృనున్న యాతనిఁ బురుషులు చంపుదురే ఖా
మిని యొకతనటికే నిక్కువ
మని యెంచుచు దీర్ఘదృష్టి నరసిరి నిజమున్.

242

క॥ పలుగాకి రాచబొట్టియ
లలితాలత త్రాగుబోతులంజె మన పితన్
దలఁ దటిగి చంపి పోయెం
జలమున నాగుడి సెవాటిఁ జంపఁగవలయున్.

243

గీ॥ మనల మోసపుచ్చి మనవిమానము మీదఁ
జనుట గాక యింత పని యొనర్చె.
రాచవిడ్డయనఁగరాదు దానిని జంపి
మనము దీట మనము దినఁగవలయు.

244

గీ॥ చెనఁటిముండ రమాకరమనుపురమునఁ
బురుషవేషంబుఁబూని కాపురముసేయుఁ
గాన దాని కావర మాపి కసిమసంగి
యారగింపంగ నగునని యాత్మగంబు:

245

క॥ పటువేగమున రమాకర
పుట భేదనమునకుఁ బోయి భూరిరవము ది
క్పటలిచెదఱఁ జేసిరి తమ
కుటిలత్వపు మాయామేటి కొటిగఁగలంచన్.

246

ఉ॥ మాయల నెన్నియేని సగమంబు భయంబునఁ దత్తరింపఁగా
మాయరె వారు పన్నినను త్కృపరుఁడేమి విచిత్ర మిద్దీదై
తేయుల చెయ్యలంచు నతిదీనతదోషఁగ నొండుకార్యముం
జేయఁగఁ జాలకుం డెద నసెజ్జపయిం గనుమూసి మూల్గుచున్.

247

క॥ లలితాలత యయ్యదిగని
చలమున రాక్షసవశితలు చనుదెంచి రింకన్
గలన యొనరించి వారల
తులవదనము మానెదనని తోరపుటలుకన్.

248

క॥ చనుదెంచిన లలితాలతఁ
గని కొతుక మినుమడింపఁగా దైత్యసతుల్
మినుకు లెరు తమకత్తులు
గొని పోరొనరించి నేలఁ గూలిరి యొకటన్.

249

- క॥ ఆవిక్రమంబు సరసి యి
లావిధుఁ డరుదెంచి వేడ్కు లలితాలతఁ దా
వేవే విఠములఁ బొగడుచు
నావీటిని నుత్సవంబు నలరఁగఁ జేసెన్. 250
- త॥ ఆరజనీచరప్రమద లక్ష్మి గఠించిన నాఁడు రాజకం
తీరపుఁ డౌర లోకజననీకరుణంగలనుండి లేచు నా
తీరున లేచియుండెన్లు గఠించిన యెల్లరు నావితాన నిం
పారఁ జెలంగి రా నగరమంతయు శోభిలె నాకమోయనన్. 251
- క॥ మునుపటిసోలిక రాజ్యము
ననుముగఁ బాలించుచును నిజాత్మజ నచటన్
గనలేక వందురి యతఁడు
దనకూఁతుఁ గనంగఁ గోరి తగఁ జాఁటించెన్. 252
- గీ॥ రాజకంఠీరవునిచేత రాణమీచి
శార్వరీపురి మరలఁ బ్రశస్తిగనుట
తద్విభుఁడు పుత్రి నెమఱుట దా విని యట
వచ్చె ఘటకర్ణనామ పాటచ్చరుండు. 253
- క॥ ఆతస్కర వరుఁ డాపురిఁ
జేతఃప్రమదమునఁజేరి క్షితిపతిఁగని పు
త్రీతిలకము చారిత్రముఁ
జేఁతులు జోడించుకొనుడుఁ జెప్పె విరివిగాన్. 254
- గీ॥ అందునకు నచ్చుతానంద మంది యాతఁ
డాత్మ సతికిఁ గాంతినుతికి నదివచించి
నిఖిల దేశంబులకు భటానీక మనిపెఁ
డన కుమారీనుతల్లి వృత్తాంత మరయః. 255

గీ॥ తనదు ప్రియసింహాని నితాంతదింగె
బురము పురము వెంబరవిత్తుబోలె విరిగి
ధూమపురిని గాల్చిప్రసాదుండు చేరె
నకట కాదారి మాఁగారి యదనునందు. 256

గీ॥ నడికిరేయిని మఱియొందు కడకుఁ జనఁగఁ
జాల తారఁ డొండొక యింటి జగతిమీఁదఁ
దనదు శ్రమ యింత దీట ముదంబు మీట
విశ్రమించి యెంచుచునుండె విధిక్యతంబు. 257

క॥ అతఁడున్న యింటి యెచటను
మీరినాథు పురోహితుఁడు వసింపు నతనికి
రతియనెడి భార్య గల దా
యటవ కులటలందు మిన్నయగుచుఁ జెలంగున్. 258

క॥ ఆపుటభేదన మేలెడు
పాపాంబుధినుంధరుండు పక్షాత్తుండు త
ద్రాపావతి నుంచుకొనియె
దూపాజీవలకు బ్రచుకు క్రింగుచునుండన్. 259

గీ॥ ప్రభుపురోహితుండు రామేశ్వరాహ్వయుఁ
డొక్క బోయముండ నుంచుకొనుచు
రేయి వగలు దాని గృహమందు నెలకొనె
దనదుసతికి మోద మినుమడింప. 260

చ॥ అతిరమణీయరూపయగు వారతి భూవతి పంపు వస్తు సుం
తతి గొనిదెచ్చు నొకరులఁ ద్రచ్చన లాడుచు పాసివృత్తిగాఁ
జతురత యెంతయున్నెటను జాఁగలివాఁడొకఁ డిష్టజారుఁడై
ప్రతినిశయండు వంటగడివంచ రహస్యముగాఁ జరించఁగాన్. 261

గీ॥ అరుగుమీదఁ గాల్చిప్రసాదాఘ్నికున్న
రాత్రి మధుపానమత్తుండై రఱకుఁ జకట
రతిని వీడికిలాఁగి కూర్చును గొట్టె
మేదినిని జారపతిపోటు మెండుగాదె. 262

క॥ రతియంత గంగుకానిని
బ్రతిమాలుచు నిట్టునట్టు పరికించుచు భూ
పతి సుతుఁ గని వీడిక నా
గతి వెలి నిడు నంచు నెంచి కడుఁ దడఁబడుచోక. 263

గీ॥ వేటకుం బోయియున్న యర్విభ్రమింపు
జపుమ రతిఁజూచు వభివాంఛ నచటరాగ
పతివ తడఁబాటునొంది ధైర్యంబుఁ బూని
నృపతి సత్రంఁగించి వదిలించు వేడ్పుతోడ. 264

చ॥ ధనద కుమారరూప నినుఁదక్క మఁతెవ్వరిఁ దాఁక నంచుఁ బూ
నిన వ్రతఁజూడి పోవ నొక నీచుఁడు నీ రిడు మంచు వచ్చిర
మృని వినకున్న లాఁగినను నక్కటకొట్టుచు నుండి నీవు రాఁ
గని యెదురింటితి నైపయిఁ గ్రచ్చఱఁపాటి పరుండుఁ జూడఁమి. 265

గీ॥ అనుచు మడివాలుగొట్టిన యట్టిదెట్లు
లాడలినంతట దద్దులై యుంటఁజూపి
నాచుబ్రతు కేల నీవంటి నాథుఁడుండి
యిట్టి యిడుము లొందితిని యేడ్చె నింతి. 266

గీ॥ అంత నవసీంపుఁ జమితాగ్రహంబుఁ బూని
యా రెకులఁ బిల్చి యా హరిహర విలాస
తనయు బంధింపఁగాఁ జేసి తరుణిఁ గుర్చి
కొంగిలించి యోదార్చి నగరునకుఁ జని. 267

క॥ తెలతెల్ల వారునంతట

హలధగుండను మంత్రి చిలిచి యానిసి యుటుసున్

లలికి నటికింపుము మహా

ఖలునని యాజ్ఞయిత నరకు గైమోడ్చియనుగా.

268

క॥ కరుణించి వినుము భూపా

తరుణులమాయ లరయంగఁ కరమా విధికిన్

బురుషులు మూఢాత్ము లగుట

పరిపరిభంగులను మాయఁ బన్నుదు రతివల్.

269

గీ॥ తమకు నొక్కొకపై నిష్ట మమధునేని

వాని నిందుఁడు వంద్రుఁడుగానులింతు

తమకమూడిన యలరఁ బంతంబుపట్టి

వానికిని హానిఁగావింతు వనితలధిప.

270

గీ॥ మాలమాదిగలనితాని మానహీను

లనుడుఁగాని తలఁచరు దృఢాంగధనులఁ

గోర్కెలూరఁ గులీనలు గూడుచుండు

ప్రాణహానికి నింతేని భయముపడక.

271

గీ॥ తాము పిలువంగరాని యుత్తమగునాధ్య

వేరొకరుచూడఁ చిలుచు వినేహీనుఁ

బరపురుషుఁ జేరు నెడఁజూచు చాటసారి

నకట యల్లరిచేయుదు రసరు లధిప.

272

చ॥ జనవర పాంథుఁ డక్కట నిశాసమయమ్మనఁ బోలిఁజేరియుం

డును ద్విజకాంత యయ్యది గమంగొన కొండొక జారుతోడఁ ద్ర

చ్చన లొనరించియుండు నది చాటునటంకుఁ గుయుక్తిఁబన్ని చా

నిది దెగటాల్పుఁజూచు నిది నికుర వసుండుఁ దలంపఁగాఁ జనున్.

273

శ॥ అనవుడుఁ గోపగించుచు మదాజ్ఞనుదాటక తత్త్వ గుంబె కూర్చుని నటికింపుమంచు నవరోధముఁ జేర నరేంద్రుఁడేగ నావనితలపై విరాధిగొని వారకమ్మగ్నమవారు కామినీ జనముల నీవకృత్యములఁ జాఁటిన నప్సరదేవి మాయయో. 274

గీ॥ ఆంధ మంత్రి భటులఁబిల్చి యడవియంచు
వీనిఁ బోవిడిచి నృపాలుతో నటికిరి
మని వచింపుఁడనఁగ వార లాయమాత్యు
మాట జనదాట కటుచేసి రోలరేక. 275

గీ॥ వారు వనమున విడిచిపోవంగ భిన్నుఁ
జగుచుఁ గాధిప్రసాదుఁ డాయ డపియంపేఁ
విరిగితిరి యొండొకదారి నరిగి యరిగి
నందనగరముఁజేరె నానందములర. 276

ఉ॥ అంగజసన్నిధాంగుఁడతఁ డంతటఁ దన్నగరీతటాకథా
రాంగమునన్ శ్రమంబొగిఁ గురంగతురంగదయాసుఖాతిఁ బో
వంగ వసించె వారిరుహవారములన్ శఫరీకురీర వ
కాంగములం గన్పంగొనుచు రమ్యతరాంబువిలాస మెన్నుచున్. 277

గీ॥ ఆకుశేశయంబె యాపట్టణమునకు
సారవంతమగుట చానలెల్ల
నీరుగొనఁగ నటకు నిత్యమేగుచు నుంచు
ఘనఘటంబు లంచుకొనుచు వేడ్క. 278

గీ॥ నంద నగరంబునేలు చంద్రముఖయవెడి
రాణికిని నర్హసఖయైన రాధికకును
ముఖ్యదాసిగా నడయాడు మోహనాంగి
జలముగైకొన నచ్చే నానరసునకును. 279

సీ॥ ఆకర్ణదీర్ఘనయనయుగ మింతింత
యింద్రనీలమణులగ్ధనీనుమండ
లావణ్యలీలాజలమ్మనఁ గుచవక్ర
వాకములుప్పొంగి పైకినూఁక
వజ్రకునకుము వీడివడునని విగియించి
నట్టి యొడ్డాగ మంతంత వెలుఁగ
కుగలు పదరజస్సమాసుల నెమమాడ్కి
టింగుటంగుమని మట్టియలు మోయి
వించి కాఫలచ్చాయావిడంబమాన్త
లాలితాధర రసమును గ్రోలుకొనుచు
జేలుబతోఁ గేరడములాడి విరికినగుచు
దేహజనిఁ ఘోటి గున వచ్చె మోహనాంగి.

280

గీ॥ మోహనాంగి యట్లేలెంచి మోహనాంగు
నృపసుతుని గాంచి తమిగొని నీరుగొనుచు
నగరికిని బోయి పాంథుని సొగసు రాధి
కకును విన్నవించెను వరాంగము చెరువు.

281

ఉ॥ దిచ్చరిమేలుబంతియన దిందిమలాడుచు నూటునీతులన్
దొచ్చెపుముండ లూఁకొనఁగ దూఁకఁగఁ జేయుచు అంకురానికిగా
నిచ్చలు మేలుకాండ్రగమి నేర్పునఁ గూర్చెడు రాధికాభ్యుమే
లెచ్చఁగమోహనాంగి నుడులెంతయుఁ దావిని తొట్టుపాటుతోన్.

చ॥ చని విరిసెజ్జపైఁ బొరలుచొద్రముఖంగని యానువార్త వాఁ
కొని సెలవంది పాంథుఁ డగఁ గోటకువచ్చు వితానఁ జేసి యా
తనికిని గావింట్టులు ముదంబునఁ గట్టుకొనంగనిచ్చి ప
న్నని వనుదెంచెనంచుఁబురి మోయఁగఁజేసెఁ బ్రజల్భమింపఁగాన్.

క॥ లరితాలత తలపునఁదగ

నిలాధినేతసుతుఁడందు నింత వసింఁచెన్

బలుచితముల గాసినిబడి

నలిగిన తనమెయి యలఁత యుండునటంచున్.

284

తరల॥ వలపు దూఁడఁగఁదాళఁ జాలక వట్టి కోరికఁలూరఁగ

గులుకునుబ్బలమీఁది పైఁటను గోటుగా దిగజార్చుచుం

జికినప్పుచు వింతమాటలు సిగ్గు నీఁగి వచించుచున్

ఫలములం గొనితెచ్చి యిచ్చుచు బైఁబడన్ గమకించుచుగ. 285

ఉత్సాహ॥ కులుకులాడి మోహనాఁగి గ్లోవతనమురేచఁగా

అలిమి నట్టై కాఁగిరింపఁ బార్థివాత్మజుండు ఛ

తొలఁగుచుండు గ్రిందఁ బడఁగఁ ద్రోసి తట్టై నల్లవో

కులవధూటిఁ దక్కఁ అను నె గుణవిభాసితం డిలన్. 286

క॥ ఆసార్యభామతనయుం

దాసరణి దయావిహీనుఁడై తనుద్రోయగ

హ్రీసన్నకరోధియగుచు

నీసున వెస మోహనాఁగి యిక్కకునేగెగ.

287

ఉత్సాహ॥ దాఁగియుండి యద్దిగనిన దాసి యోర్త ధూర్తయై

వేగ పోయి రాధికకును వేడ్రు మోహనాఁగి నా

యోగిపెట్టినట్టి పాటు నుగ్గడింప నగుచు నా

తాఁగ చంద్రముఖికి నాతెఱంగు విన్నవించెఁ దాగ. 288

క॥ ఆరాణి యానుడులు పిని

మారాకారుండు నాడు మాట గొనఁదొకో

యారా మన మొకటిదలఁచ

నేరొక్కటి యాయె ననుచు వెలవెలఁ బాఱెన్.

289

ఉత్సాహ! ప్రతిదినంబువోలె నాటిరాత్రి మధువుఁ ద్రాగిరా
యతివ రెప్పటకుగు లిడుచు యతియనంగనున్న భూ
పతిలనూజు డాసి కదియఁ బట్టి కౌఁగిలింఁచెనా
యతనుఁడలుకఁ బూవుటలుగు లదిమి యదిమి చొనువఁగాన్. 290

క॥ కళటయతి రాణి యాగతి
నుపగూహన మాచరింప నుల్లం బెరియన్
జవలార్త పొప్పు పొన్నిటు
లెపు డొసరింపకుమటంచు నిలఁపైఁ ద్రోసెన్. 291

ఉత్సాహ! భూవసుతుఁడుమెట్టఁ ద్రోగుబోతు అంకుముండ బ
లోకపమూని వింతబడికఁ గొట్టికొట్టి మార సం
తాపమారఁ దనచు భటులఁ దగిలి నిద్రపోయినం
దాపికత్తై రాధిక ననుఁ దగలఁ డితఁడబఁచుఁదాన్. 292

ఉత్సాహ! చిన్ననాటితనమునందు సిద్ధుఁ డొకఁడు దనకు మే
లెన్ని నేర్పినట్టి మంత్రమెంతయును జపింపఁగా
మన్నెవట్టి యాక్షణి బె మంత్రమహిమఁ జిలుకయై
చిన్నతెన్నుఁబట్టి పాతె విధిక్రమంబు పాయునే. 293

గీ॥ రాజనందనుఁ డాగతి రామతమ్మ
రూపుగొని పాటి పాటి గౌరీపురంబు
నంచు ఫలనతారామమథ్యమున వ్రాలి
నడబెడంగుచునుండె మై బెడఁగు లడర. 294

క॥ గౌరీపురిని ధనాకూ
పారుండు విశుండు రత్నపాలాహ్వయుఁ డే
పారు జగత్తోహిని యను
వారస్త్రీరత్నమునకు వశుఁడై యకటా. 295

తరల॥ ఇనులు ఛీకొనఁ ద్యాగభోగములెట్టివో కన కూసికఠ
దనమపెద్దలు గూర్చిపెట్టిన ద్రవ్యమంతయు సానికిం
దనివి దీట నతం డొసంగుచు ధర్మపత్నిఁ బతివ్రతం
గనులపండువుగాఁగఁ జూడక కావరమ్మునఁ ద్రిమ్మరుగాఁ 296

క॥ కులదూషణుండగు వైశ్యుని
కులసతి మణిమాలికాభ్య కుందుడుఁ జేలితో
నెలదోఁటనుఁచి హరిహర
విలాసజుఁడుశుకముగాఁగ విహరింపంగన్. 297

చ॥ కని యిది కొత్తచిల్లమును గాన మహారె శుకంబులంగనుం
గొన మొక యింత డాల్చిలిగి గోటునుజూపెనె యెట్టులేనిదీ
నిని గయిఁబట్టుకొందునని నేర్పలరారఁగఁ బొంచిపొంచిపై
కొని చెఱఁగేసిపట్టుకొని గొట్టుననొందొకపంజరమ్మునన్. 198

గీ॥ పదిలపటిది తియ్యని మంచిపండ్లనెల్లఁ
దనివి పడఁగ నొసంగుచు దాని నెలమిఁ
దనమచిడ్డగా భావించి పెనుపసాఁగె
మగనిపైనున్న వెననము మఱఁగివోవ. 299

గీ॥ ఆపురమునేలు వృకకేతుభూపు సుతుఁడు
దండకసముఁడు కాలమేఘుండు రత్న
పాలుసతి మణిమాలికఁ బడయఁగోరి
నుంఠ్రసానినోర్తననిపె మగువకడకు. 300

క॥ ఆతాద్యుక్తియ వణి
జ్ఞేతబసకునేగి యింతిని గనుంగొని యా
యాతగునీతులను బలికి
భూరలపతితనయుకొర్కిఁ బొలుపుగఁ జెలిపెన్. 301

క॥ అటువాఁకొని యమ్మా రేఁ
పటిదినమునకు వరుడెంతు బదులీదగుమ్మ
త్తుటముత నిడుకొనుమని తన
కుటీరమునకుం గిరాతి కుతుకమునఁ జనన్. 302

ఉత్సాహ॥ హో యదెంత పలచనైతి నన్యదీయ పతి ననుం
బాయుటింలవచ్చె తేనిపట్టి వజ్రగుంతుఁడే
చాయ నేసతిత్వ ముడుగఁ జాలుదాన ననుచు డో
లాయమానమానపాబ్బ యగుచునబల యుండుచోఁగ. 303

గీ॥ తాపిత్రయవిచ్చేసి తగవినుఘట
విగుచునుండిన కీరము మనుజువధుర
వాక్కులను వణిమాలిక వంకఁజూచి
యల్లనల్లన నిటులాడె నామె వినఁగ. 304

క॥ అమ్మా మొగమ్ము వాడఁగ
నిమ్మాడ్కిని నొగలవేల గృహిణికి గుణమే
సొమ్మునుచుఁ బురాణమ్ములు
కమ్మగఁ జాఁటుఁగద యొర్పు నైకొని విస్మయా. 305

క॥ పాతివ్రత్యం బందిన
నాతికిని ద్రిమూర్తురే మనంబసియాడవ
భీతిల్లుచు నుండుచు రన
లాఁతిని బలుకంగనేల లావణ్యనిధి. 306

క॥ జనుషాంధుఁడైన వార్ధక
మునమునిఁగినఁ బంగుఁడైన మూర్ఖుఁడైనన్
ఘనరోగార్తుఁడైనను
దనపతి నతిభక్తిఁగొలువఁ దగునతికి నతి. 307

క॥ కలకంఠకంఠి వినుమా

కలదొక పావనతరమగు కథ యది యిపుడే

బలికెద సరస్వతీతట

మలరారుం ఖారికాంక్షు లానందింపన్.

308

గీ॥ కర్దమాత్మజ యనసూయ కడిదిభక్తి

దనుభజించుచునుండ ఛాత్రతతితోడ

నత్రిముని యా నదీతీరమందు వాత్ర

మంబు గల్పించుకొని యుండు మంజువాణి.

309

క॥ ఆమునినాథుని యాశ్రమ

భూమికిదవు దప్పుగ నొక పుగ మలరు నటన్

శ్రీసుంతుండు మకరధ్వజ

వామశ్రోత్రియుండు గలండు కలిసదశాక్షి.

310

క॥ అతనికి సుమతియవంగా

సుత యొందొకరితజనించె సుగుణాభరణన్

సుతియింప నెవరిశక్యము

సతులల నాయమవిద్రావఁ జరియింపఁ దగున్.

311

క॥ మకరధ్వజుఁడంతఁ గుమా

రిక నిర్మలచరిత సుమతిఁ బ్రియమారంగఁ గై

శిక సుతుఁడగు శశికుమరకు

సకల వ్రతు లభినుతింప సల్లగ్నమునన్.

312

గీ॥ పరిణయం బాచరించి దంపతుల నాత్మ

సదనమున నుండఁగాఁజేసి సంపదలను

వారికైవశంబుగఁజేర్చి వసిఁజనియె

దపము సేసెడు నభివాంఛితం బెసంగ

313

- క॥ తనమామ చనిన యంతట
వనితా తిలకంబుఁ గూడి వైభవయుక్తుడై
తనరుచు నుండె శశికరుఁడు
ఘనులం నటు దనుఁగనుఁగొని కైవారమిడన్. 314
- క॥ దంపతుల రూపరేఖలు
సాంపార విటీవిటు లటఁ జూచి పిరార్థిన్
ఱంపెత్తి వారిఁగలఁచు త
లంపుగొనిరి దోషచునక లలనాతెలకా. 315
- గీ॥ లంత నొక కొందఱు మరాఘ్న రితనిఁజేరి
చనువుచేసి దేవళమున సానియాట
నేడు బహువిత్తిత్రంబుగా నెగడు ననుచు
వాశకల్పింది తోడ్కొని యురిగి రటకు. 316
- గీ॥ వేదశాస్త్రములఁ బఠించు విప్రవర్యుఁ
దానఁ డాటచేడియఁ జూచి యధికమోహ
పరవశుండై కటా దాని బసకు నేగ
చుప్తైత్రి వృథాయానె దోషమిడక. 317
- గీ॥ శశికరుం డంత ఘనమోహ జలధి మునిఁగి
సానియిల్లై గతిగనుండి నకల సంప
దలను నటికి పమర్పింది తనుశృఙ్గ
ముడిగి సుమతికిఁ దెలుప కాయారు వదలె. 318
- గీ॥ దుష్టజనముల మాయలఁ దూలిపడక
ధవుని నతిభక్తితో నెప్పు దలఁచు సుమతి
తనదువతి పట్నమును బాసి చనుట యెఱిఁగి
తన గం బారఁ జరిగినదారిఁ బట్టి. 319

క॥ చనిచని నిజనాథునిగని

నినయోక్తుల నతనిదేర్చి నిధిక్మరమునకున్

వనరంగ నేల కలుములు

జనకోటి నింతయేని కాశ్యత మగునే.

320

క॥ అని నానావిధముల బో

ధనచేయు సరిసుగుణంబు దలఁచుచు నెంతే

దనచేయుల నిందించుచు

జనిచని పద్మపురి గాంచె శశికరు డలఁతన్.

321

క॥ ఆపురమున నొక గుడిసెను

గాపుర మొనరించె సతఁడు కాంతారత్నం

బోపికతో విచ్చలవిసి

సాపడువస్తువులుదెచ్చి పడుకూర్చంగన్.

322

గీ॥ సర్వవల్లభానంభోగ జనితరోగ

మున వడఁకుపతి నారోగ్యవంతుఁ జేయ.

వెదకివెదకి దోషజ్ఞుల వేడివేడి

మండులనుదెచ్చు గడక నామహితచరిత.

323

క॥ ఆరీచిని భిక్షుటన

మాకూఢతఁ జేసిచేసి యాత్మీయవిభున్

గారాబమ్మన మనుచు స

తీరత్నము యాప మద్విరీయంబగుడున్.

324

చ॥ కనుఁగొని తర్పురీశునకుఁ గాంతలఁ గూర్పుచునుండు శ్వాద్రకుం

డమనొక డింగరీఁ జరిన యొండకువచ్చి నృపాలుకీర్తి వాఁ

కొని తనవృత్తిఁదెల్పు సతి కోవమడఁచి వృద్ధాక్తి నాడునో

యనఘచరిత్ర నీహృదయ మారసితి దగదట్టు లెన్నఁగాన్. 325

త|| ఇంక నొకపారి నాకడకు నీవరుదెంచివ నిన్ను నుర్విసా
యకు శపియింతుఁ బొమ్మన భయంబున పొందు మఱొందు పల్కు ప
లక నృపుఁ జేరఁ బోయి ద్విజకాంఠనుడు డైలుపంగ రాజు శూ
ద్రకుపయిఁ గోవగింజుకొని భర్తచరిత్రకు నిండుభక్తితోన్. 326

క|| ప్రతిదిన మాయావస్తువు
లతివలచే నంపఁగ సతి యతి మోదమునన్
క్రితివతి దీవింతుచుఁ దన
పలికిని దేహం బొకంఠ జాగుపటియెఁదాన్. 327

మ|| పోరిసేనాంకుఁడు తత్పురీశుఁ డొకనాఁడా వీటిరావీది రో
గరితన్ సుందరి సాదజేయి నది వేడ్కంజాడఁగా భార్యతో
భరణీదేవుఁడు పోయి పాత్రసాగసుం దాఁ గాంచి కామాంధుఁడై
మరలెం గొంపకుఁ గామకుల్లచుకొదన్ మజ్జారె భావింతులే. 328

గీ|| శశికరుండు గోలోమికిఁ జూలఁజెక్కి
బనకు సతితోడ నేలెంతి వెనకవడుచు
నిదురపోవక బోనము వదలియుండె
సాధ్విసుమతి యత్యంత విచార మొంద. 329

త|| అంగన యంత భర్త హృదయంబు నెఱింగి చురీనఁ బోయి శం
దాంగన మందిరంబుఁ జొర నానటి యామెకుఁ బూర్ణభక్తి సా
ష్టాంగ నమస్కృతు ల్సరిపి యన్తదగారముఁ బావనంబుఁ జే
యంగరుణించిసా రనుచు నల్లన నమ్రతిదోవఁ బల్కినక. 330

తీర్థాచార|| సుమతియంత సంతసమున ముంగరాంగి జాచి యో
కమలవత్రనేత్ర యెందు కార్య ముండి వచ్చితిన్
ప్రమదమారఁ వీడ్చు నీదు భారమంచుఁ బల్కు చున్
రమణువాంభ మెల్లగాను రమణికిని వదించెఁ దాన్. 331

క॥ సుమతి పరిశ్రవ యగుటయుఁ
గమలాక్షుఁ డ్రిమోహార్తుల భయవలెనాత్మలుగాఁ
గమలించెఁ గాఁచె సౌధ్వీ
సముదాయమును గాంచినంత జులూడు వడంతుగా. 844

క॥ కమలాభియాతివదనౌ
రమణుం డాటచెలింగూడి సౌఖ్యనిమదిలొ
గమలుచు నుండఁగ నేలా
క్షుమయే భూమణమునున్న పాధ్యులకునిలన్. 845

క॥ శౌలవశంబున భార్యల
నేలక యభికజనవృత్తి నిటు లటులు మగత్
గాలము గడుపుచు నుండుట
పాలాయము గనమె జగతి వనరుహవయసౌ. 846

క॥ కృశమధ్యా ఛాయాసుత
వశమున తెల్లలుకత్తై వలఁ జది చిత్తె-క
గృహియింపకు మాత్తై నమౌ
ర్విశ లాత్తైకు భజియింప నీకు శుభమగున్. 847

క॥ వసగల నీరులఁ జేప్పుచు
గుస గుస లాడుచును సరుల గూముఁ జేటుచు నౌ
నసగూటులమోట లేపుడు
విసన్నగాఁ దలఁపును వివేకనిభాసౌ. 848

క॥ పుట్టిన యింటికి మఱి డా
మెట్టినయింటికిని గీర్తి మేభావిష్ణుల్
నెట్టవఁ బోగడఁగఁ దెచ్చుట
పుట్టక యెత్తుటకు ఫలము పొందుటకు నరీ. 849

క॥ ఆయురిత్రేనికొమరుడు
నీయొద్దకు దూరినంపె నేపింకిగదా
యాయెమైలాడి యాడిన
యాయానీతులను వానినగు నేవినఁగాక. 350

క॥ దొరకొడుకు చుండగిడింక
బరువును దీయునని నెఱవఁబడిలేమము
కరుణ జనింపఁగ నేడ్పుచు
గిరాతి బ్రతిమాలుకొనుము కిసలయపాణి. 351

క॥ అనవుడు మణిమాలిక యా
వినఁదగు నీతులను వేడ్క వినిదిన చిలుకం
గొనియాడుచు ఫలము లాసఁగి
మనమెంతయు మూరింబోవ మరయుచునుండెక. 352

క॥ రాకొమరుని దూరికయుగు
నాకుంటెనకత్తె యంత వరుడేర మహా
శోకముతో మణిమాలిక
యాకాంతకుఁ గరుణపుట్టు నటు సార్థింకన్. 353

క॥ అటువేడి విశేషధనము
గుటిలార్తకు నామె యొనఁగఁ గుతుకమున హుటా
హుటినడలతోడ నది చని
పటుతర వాగుచిని. తేనివట్టిఁడెలిపెక. 354

క॥ మణిమాలికా మహాగుణ
గణమ్ము తెలమిఁ బరికి మఱికాంత నృపబాతో
ఘ్నణగరిగి నాదువాక్యము
అణుమాత్రము వినుచుటంకు నాదు హృదయ క్రిన్. 355

క॥ వేదవరుని పుత్రికయగు
 వేదవతిని రావణుండు వేధించి కటా
 సోదర బంధు యుతంబుగ
 మేదినిఁ గూలుటయు వినవె మీతవాగ్భూషా. 362

క॥ పరిఁబాసి ఘోరవనమున
 నతిచింతనుద్రిష్టురు దమయంతిని జేనక
 మతిఁగోరి శబరఁడు చనఁడె
 హితవాక్కు లాకింత వినుమ నృపవరతనయా. 363

క॥ సైంధవుఁడు కటకటా మో
 హంధుండై కృష్ణ నీర్షి యాపద గనఁడె
 గంధవహసూనుచేతను
 బంధురగుణ భూషితాంగ వలుకులు మనుమా. 364

శా॥ కీరాగ్రేసరరత్నపాలుసతి పాతివ్రత్య మగ్నింపఁగా
 నారంజోలి శక్యమే రమణి మాహాత్మ్యం బమేయంబు హా
 కారుణ్యార్తక కాన శాప మిడకా కాంతాలలామంబు చిం
 తారత్నాకరమందు బ్రుంగెడు మహాదైత్యంబు రెట్టింపఁగా. 365

క॥ లలనాహణి శాపం విడఁ
 దలఁచునొకో యనుచు జడిసి రడఁబడితిఁ గటా
 కులసతుల జోలి యేలా
 వెల వెలఁదులు లేరె నీకు విమలగుణాఘా. 366

ఉత్సాహ॥ అనుచుమంత్రసాని నీతు లలితయిల్లఁ దనకుఁదాఁ
 జనువుఁబట్టి యాడినంత జనవరాత్మజుండు నె
 న్ననమునందు సంకటంబు మార్కొనంగ దిష్టుపై
 కొనినయట్టు లట్టై యుండి కొంతసేపటికి నొగిన్. 367

క॥ తనమేలుగోరి ముదునలి

తనకరమున వినివిసట్టి ఘనవీరులకున్

మనమారగ నువహారము

గను దన రవణములు దారి కయిది యిది పేర.

368

మానిని॥ భూవరసంపదముఁ జంట విటత్వముఁ బోవికకాడి యపూర్వముగా
ధీవరలోకము లబ్బుర మొందఁ బరివ్రత లెల్ల నుతింప నుహా
దేవిని భక్తి భజించుచు నిత్యము దీనులఁ బోవుముఁ దేకువతో
భూవరుఁడంగద నీగి ముడంబుది బ్రొంగఁగ నొప్పె సుబుద్ధియనన్.

క॥ తనచెలులాడ జగన్తో

హిరి వినిమనీమారిక కడ నింపారు కుకం

బును రత్నపాలుఁ గొరి తె

వ్వున నతఁడని దెప్పియిచ్చి హర్షంబెనంగన్.

370

గీ॥ భావజాకారుఁడగు రత్నపాలుకలుఘ

లనీగి ననుటయు ననుదేవుఁడను విశుండు

దనచు సుతఁ గోరుటయు పావితర్లి నిరిక

రత్నపాలుఁ బొమ్మ నెడు మార్గంబు గనక.

371

గీ॥ కూతునకు వార కామిని నీతు లెలమ

దాను బోధించియును దన తరమువారి

వలనఁ జెప్పించియును వనిగ్యరుని వదియు

మానమికఁ జింతిలుచునుండె మానసమున.

372

మానిని॥ అవిధమంతయుఁ గాంతుడు మండిన యాశుకరాజము హర్షిరయై
రేవగ లిం లేడఁబాయక మించిన ప్రేమదలిర్పఁ జరింతురిదే
యావనింపొనకున్ వెలగోరి నల్లనైనై నుహా యిది పా
క్షీపినున్ మనీమారికఁ దేర్చు నదీయకృతజ్ఞర దేటవడక.

373

క॥ అనియెంచి జగన్తోహిని
దనమను గోస్తరి యొసంగె దగ్గఁ గైకొని యో
ననబోసి యొండొకఁడ
వినిచెద వినుమీ యటంచు వినుపించునొగ్గి. 374

మత్తకోకిల కామినీమణి కాశ్యపీలిలంబుగాఁ గటకంబోకం
దామరుత్పరి చిన్నపోతఁగ పొనుమీటుచు నుండు రో
లేకు యొక్కఁడ యందు శోభిలు లేఖభామిను లద్దిరా
యూమికారి యొక్కఁడ మింతరి యెన్నలేమని కుండఁగాన్. 375

క॥ అపారిపోయగం బుమి
రీసమ్మత మగుట మగుఁడు నృత్యాంగన న
త్యావర్తింపఁగ వాపురి
దాసెం దనదు జగిమొయిచెడంకు రెసంగన్. 376

క॥ వారకధూమణి మారురి
నీరు గది తమిగొని వృత్తి చిగవిడిచి వరుం
జేరి యహర్నికలు సుఖం
భోరాళిని దేలఁ దొడఁగ వురి రోయంగన్. 377

క॥ మదమఁడె మరులుగొనె శనెకు
వదంతి విది మ్రొలబిలుఁడు వనిగం గనఁగా
మొదమునఁ జనుదెంచి ధనము
తెదఱల్లుచు నుండె నచట నెలవెలఁదులకున్. 378

క॥ ధనవతి పురి విశ్వేయాల
దనవంగజమీనదే ధనమా దద్దయితుట యో
ననవిల్చిది దగిలిన నది
నిది చిక్కఁజూరూయిరొతు విడువకయుండెన్. 379

కవిరాజవి॥ అతులితభక్తి జనింప నిజాలయమందు నహర్నిశలాడి ముదం
బతుకంగఁ జేసె నటీతిలకంబుని యబ్జధరుండు దయానాతి రో
యతివకు స్వప్నమునం బొడనూపి యహం కులవృత్తికి హానిగదా
యతనుడు నిర్ధనుఁ డాతని నీఁగుము యత్నునచే సేరులందు మొగిన్.

క॥ కులవృత్తి విడువఁ దగునే
కలుములు గడుఁ గాఢతువేని గలదురితంబుల్
దొలఁగును శైవల్యసుఖము
గలుగును గామాంధవైనఁ గలుషము లొదవున్. 381

క॥ కలనట్లు కరుణ శంభుఁడు
పలికి యదృశ్యుండుగాఁగఁ బదరుచు వేశ్య
తిలకము మేల్కొని మారుని
దొలఁగించి కుబేరుఁ జేరెఁ దోయజనయవా. 382

క॥ అలకేశుఁ డొసఁగిన సీరుల
జలజానన దానధర్మ సత్కర్తములన్
బలుపథములఁ జేసి భర్త
కలుషములు నీఁగి కనియెఁ శైవల్యంబున్. 383

క॥ ఒక్కనిపై మరులుగొనిన
యక్కరికికెఁ దెలివిపుట్టి వాడంగఁ దరమా
ముక్కంటికి నైనఁ జెలీ
చక్కనిదానవు వివేకసంపన్నవహా. 384

క॥ నెలచెలి మరులుగొనఁ దగదు
వలదిన యటుమాయఁ బన్ని వసువు గొనఁ జనున్
నెలజవ్వన ముడిగిన హా
కలుములు లభియించుటరుప కమలకల్పాక్షి. 385

గీ॥ తనచు సంపద లెల్లయుఁ దటగఁగదె
రత్నపాలుని విడువంగరాదె కొమ్మ
యతనికంటెను వసుదేవుఁ డధికుఁడగుట
ద్రవణ మెంతేని యొసఁగఁడే తమక మొసఁగ 386

క॥ ఆహాసుకాంతు నూతన
మోహంబున నీకు నధికముద ములర జగ
న్తోహిది విశేషధవ మిడు
నాహితవచనములు మనిచి నయమును గనుమీ. 387

భుజంగప్రయతము॥ వృధాక్తి శుకం బుల్లు మేలైననీతుల్
మదిం గ్రొమ్మనట్లాడ మజ్జారె కీరం
బిడెంతాడె నానంచు నెంతేని మోనం
బెద న్నాఁలఁగా వేశ్య యింపారుపఁడ్లక. 388

గీ॥ రామతన్మకు వొసఁగి యారత్నపాలుఁ
దక్షణం బింటినుండి పోఁదఱుచుఁ చలఁచి
తనమతల్లిని బురికొల్పఁ దగువులాడి
వైశ్యుఁ జీవాస్తిపెట్టి యిల్వదలఁజేసె. 389

పంచచామరము॥ కటాకటా యిడెంతమోసకతైగా నటించెరా
నటించె బతివ్రతాలలామనాగఁ నన్ని యుండితిక
విటత్వ మాదగింపనానె చిత్త మంతమయ్యె మై
పటుత్వ మూడె గౌరవంబు పాసె నంచుఖిన్నుఁడై. 390

క॥ కోమటిబసకుంజని భా
ర్యామణి మణిమాలికకుమ హర్షం బిడుచున్
గామిని నుడిజవదాటక
కామకులం జేరకుండె ఘను లొ ననఁగాన్. 391

క॥ వసుదేవు అగస్త్యహిరి

బసతును రాజేసి మోహపరవశుఁ జేసెన్

విసువుగొన కఠండు విడిముడి

యొనఁగుతుఁ దనబంటుగాఁగ నుడిగము సేయన్,

392

ఉత్సాహా! నిరిక మోద మినుముడింజఁ నిరవరము పంతుఁ బం

అరమునుండి వెలికిఁ దీసి పత్మలంబు లానఁగుచోఁ

అరమచరిత రత్నచాలు భార్య కొఱఁత నీఁగి నం

అరముతోడనున్నదామె మదిలి ఋణముఁ దీర్చిరిక్.

393

పంచచామరముఁ మృగవ్యలోలుఁడై కడుం జరించు వేళ నొక్కచో

మృగం బొకండుపైనఁ గాన కెంతయేది యిల్లి యా

శుగంబులకా ఖగప్రబంబు స్రుక్కఁజేయుచో శుకం

అగోచరంబుగాఁగనుండి యిట్టే దింకికొట్టెవా.

394

క॥ కీరము నేసిన యథుమునఁ

గీరాకృతిఁ బూదివాఁడఁ నిర్భిష మిఁక నే

తీరునఁ జనుమ నుదాకృతి

యేరిరి లభిండుఁ గాళి కృప యున్న దొకో.

395

క॥ శుభంజె యింటనుండుఁగ

నేలా నుజియొందు నెడకు నెగసి చనుటయే

మేలండు నెంచి శుకముగఁ

గాగ్రు నృపణఁ తంఁ నెగిటి శ్రవ్యులఁ బాటెగ.

396

గీ॥ అట రమాకరపురకాథుఁ డానృథపురి

గాన కఠింశఁ బొగలుతు దానధర్మ

ములను నేననే త్రేయకు మొగిది హరిహ

రాలయముల బ్రహ్మగొన్నవ మలరఁజేసె,

397

క॥ హరిహర విలాసుఁ డంతట
హరిసదనముఁ జేరఁబోయి యకులితభక్తిన్
గరయుగభము ముకుళించును
హరిపదముల దృష్టి నిలిపి యగ్నించునొగ్గిన్. 398

క॥ విధికిని దుఃఖం బొసఁగిన
మధుఁతైలభ నామకులగు మాంసాశనులన్
వధియించిన బాహుబల
యధికదయాలోల నన్ను నరయుము కరుణన్. 399

క॥ పీఠపరంబున హయ .
గ్రీవాఘ్రుఁడు మదముకొని త్రివృత్తం గ హయ
గ్రీవావతారమున ర .
గ్రోపీరుని దుగ్రించినట్టి తూరవతంసా. 400

క॥ వేదపఠుమగ్న ము దొంగిరి
యాదోనిధిఁ బొచ్చినట్టి యాసోమకుఁ బ్ర
హ్లాదులువొగడ రుహమాకృతి
మోది శ్రుకులను మనుతవె యమోఘచరిత్రా. 401

పంచచామరము॥ సురాసురుల్బుధాభిలాష తూరతక సుఖాభిన్
దిరంబుగాఁగఁ జిలుక వేళ ధీరమున్ దృఢంబుగా
ధరించినట్టి నిన్ను నెన్న భాతకుం దరంబె యో
పరోపకార మార్తయావ భక్తలోకరక్షణా. 402

పంచచామరము॥ ధరిత్రఁ జాపగాఁగఁజాట్టి దాశఁబోయినట్టి యా
హిరణ్యలోచనాసురేందు) నిద్రశౌర్య మొప్పుగా
వరాహఘోర జావ మొంది వ్రచ్చిధాత్రి నేలకే
సురాభియారిఘస్తరా విశుద్ధసప్తజాకరా. 403

- క॥ తనభక్తుని బ్రహ్మాదుని
దనయుండనియైన గన శుద్ధగ్రత హింసిం
చిన కూర్మి గనకకశ్యపుఁ
దునుమవె నరసింహుఁ డనఁగఁ దోయజనాథా. 404
- క॥ పాలోమీశుని సంపద
బాలిశుఁడై కొనిన బలిని పాతాళమునన్
జాలిఁబడి యుండ నదిమిన
లీలావటుని నిను నెంతు లేఖస్తుత్యా. 405
- గీ॥ తనమ తండ్రి గూలిది గోవు గొనుచుఁ జనిన
హైహయధీశు వధియించినట్టి శూరుఁ
బరశురాముని గాంగేయ గురుని ఘనుని
నిన్నుఁ బ్రస్తుతిచేయుదు నిర్మలాత్మ. 406
- గీ॥ అఖిలలోకకంటకులైన యసురవరుల
దశవదనకుంభకర్ణుల దర్ప మడఁచి
నట్టి యేకపత్నివతు నమలచరితు
మైధిలీలోలు నిను సదా మదిభజింతు. 407
- క॥ సాంబుఁ గురువిభుఁడు నొంపఁగఁ
బంబుకినుక హలముఁ జొనిపి భాగీరథి నా
స్తంభేరమపురిఁ ద్రోయుట
కుంబూనిన నిను భజింతుఁ గూర్మధ్వంసీ. 408
- క॥ పాపండు మతస్థులచే
దూషితమయ్యె జగమంచుఁ దోచి ధరిత్ర
దోషముఁ బాపిన సుందరు
దోషజ్ఞుని నిను భజంతు దుఃఖవినాశా. 409

కవి॥ ఖలసముదాయము ఖారము నోపక గాసినిజేందెడు భూసటకన్
బొలుపుగ మోద మొసంగెడు కోరికఁబుట్టి మహాదురితాత్ములొగిరి
బొలిసెడు మార్గ మొనర్చిన దేవకిపుత్రుని గృష్ణుని నిన్ను సదా
కోరిచెద మామక దుఃఖముదీఱుము కోవిదవంద్య మురారిహరి. 410

మానిని॥ శ్రీకరమా పరజానదియందు పరించనపూజలు నైకొని యి
త్సాకునిచే సరయూవిమలావని వైభవమొంది కవేరతనూ
జాకమనీయతటంబునఁ గాంతిలు సర్వమయాత్మని రంగవతిన్
లోకవిధు నిన్నినెంతు రమేశ త్రిలోచనమిత్ర దయానిలయా. 411

క॥ మూనివరయుగభమును పరిం
చినోష్వాహోపతిని రాజశేఖరస్మృతపతిన్
గనికరమునఁ జంపక కా
ననమున మనిచిన దయావనధి నను మనుమా, 412

క॥ కసిగొని వ్రజకవచ రా
క్షసవరుఁ గసిమసఁగి బదరికాక్షేత్రమునన్
బసగొనిన నిన్ను నెంచెద
ద్యసనస్తు నడంపుమీ భవాశీశహితా. 418

క॥ కులశేఖర భూపాలక
తిలకుని భక్తు మలయాశదేశం బలరన్
లలితగతి మనిచిన దయా
నిలయుని శ్రీవద్ననాథు నిను సేవించున్. 414

క॥ దుష్టుల శిక్షించుటకును
శిష్టుల రక్షించుకొటకు క్షితికిఁ గలుగు బ
లకృష్ణమల నివారింపఁగ
ప్రక్షుప్తవనీయచరిత శరియింతు పిలన్. 415

క॥ అని నానావిధముల శ్రీ

వనమాలిని నుతు లానర్చి వసుధేశుండు శం
భుని సదనమునకుఁ జని భ
ర్గునకును గైమోడ్చి యను నకుంతితభక్తిన్.

416

లయగ్రాసీ॥ వన్నగవిభూషణ జగన్నుత గజాంతక వి

పన్నజనపాలక సరిన్నలిననేత్రా

హృన్నలినమిత్ర తొలి జన్నమున నీలగిన

యన్నువుల మిన్నయగు వన్నగజ నిష్ఠ

నిన్ను నెడఁ గోరి తప మున్నతి కొనర్పఁగఁట్ర

సన్నమయి మఁచుచులమన్నియ యొసంగన్

గన్నియ వరించి సురభి నిఖిలభోగములఁ

జెన్నలరినట్టిదొర వెన్నఁగఁ దరంజే.

417

మహాన॥ ధరణీబింబోష్ఠి తేరై తనరఁ గనకగోత్రంబు కోదండమై భీ

కరలీలం గ్రాలఁగా నాగమము లొగిఁ చురంగంబులై పైకొనంగా

నరవిందోద్భూతుఁడెంతే నరదము నడుపన్ హాళి వైకుంఠుండంచై

హరపుంజుపంగస్థానీయముల యసుగులన్ హాహరింగొంటివీళి.

418

స్రగ్వీణి॥ దారుకాభిఖ్య కాంతారం జంబునన్

సౌరు పెంపారు వాచంయమిప్రేయసీ

వారమున్ మారదు ర్వారలీలాగతిం

జేరవే శంకరా శ్రీదధాభ్యర్చితా.

419

క॥ కారుణ్యరసము పెంపున

చైరోదన రాక్షసేంద్రు హేటిం దగినా

వారా యసదృశకరుణా

పూరితహృదయాంతరంగ ప్రాప్తిము నేన్నున్.

420

మానిని॥ యత్తుహితండుగు నీదు పదద్వయ మాత్మ దృఢంబుగ నిల్చినయా
దక్షిణదిబ్బుతశౌర్యుడు పాంధ్యుడు త్వద్దయఁగాంచిన పుత్రిని మీ
నాక్షివరించిన సుందరమూర్తివి యాడ ఫణిందునికుం దరమా
త్ర్యక్ష జలంధరగర్వవిదారణ యాత్మజనేష్టద విష్ణుహితా. 421

క॥ అని శూద్రాద్రివిహారుని
మన మారఁగ నుతులు సేసి మనుజాధిపుఁ డిం
పెనయఁగ జేపీనిలయం
భువకుం జని దేవి మొక్కి పోయెను బసకున్. 422

గీ॥ అంతఁ దనదు పుత్తు వెదక ననిపినట్టి
భటులురామికే జంతిల్లి పార్థివుండు
దాను దేశాటనము చేసి సూనుఁ గనెడు
వాంఛ గొని వెడలె సపరివారుఁ డగుడు. 423

గీ॥ పురుష వేషబుతోనున్న పూవుబోణి
సాధ్విలలితాలతయు నిలాజానితోడ
వెడలెఁ గాల్చిప్రసాదుని విభుని నెపుడు
గనఁగ నా నొకోయనియెడి కాంక్ష లూర. 424

గీ॥ జహ్నుసుతమీందఁ బడవనై జనవిభుండు
పయనమై దారిఁ గనఁబడు పట్టణములఁ
దనయు వెదకుమఁ జనిచని కనియె నంతఁ
గాల్చికాఘట్ట మనియెడు కటకవరము. 425

క॥ కని యందఱతో దిగి కా
ల్చిని దర్శింపఁగ నిపుడు గలిగెఁ గద యని య
య్యినుఁడు గుడికే జని శంఖ
స్వనుఁ గనె నతిశక్త గాల్చినన్నిధినుండఁ. 426

క॥ జగదంబికా పదాంబుజ

యోగధ స్తుతశాయతాత్మ యోగీంద్రమణిన్
జగత్పతి గని నమ్రత
దగ నట నిలుచుకొనియుండె దనవారలతోన్.

427

క॥ అట శార్వరి సంబాపద

ఘటితాత్మకుండైన రాజకంఠీరవుఁడ
క్రీట సుత వెదకుటకుఁ జనిన
భటులింకయు రా రజేమి పాటిల్లె నొకో.

428

క॥ అని వాపోవుదు నేఁ జని

తనయను వెదకెద నటంచుఁదగునోడవయి
దన యాపులు నెనుకొని రాఁ
జనె సుత నాయాపురములఁ జాల వెదకుచుగా.

429

గీ॥ అరిగియరిగి శార్ధిఘట్ట మంతఁ గాంచి

శార్ధికేశ్వరి దర్శింపఁ గలిగె ననుచు
మోదభరితాత్మకుండయి మేదినిఁగ
దాత్తవరివారసహితుడై యచట దిగియె.

430

గీ॥ హరిహరవిలాసుఁడే తెంచివట్టిదినమె

శార్వరీకుఁ డాపురిఁ జేరి శక్తి నెఱుగ
నేగి శంఖస్వనుని గాంచి యిద్దఱ కై
నిలుచుకొనియుండె దనవారు బలిసికొలువ.

431

క॥ తనతండ్రిని లలితాలల

గని సంతసిలుచుఁ బెనిమిటిఁ గనని వనరుచున్
మునికిని జడియుచుఁ గాల్చిని

మనఘ్ననఁ గొలుచుచునుండె మాన్యుడి యచటగా.

432

- గీ॥ అల్ల కార్తిప్రసాదుని నరయఁ జనిన
యట్టిచారులు కార్తికాఘట్టమునకు
నాదినంటున నేతెంచి యంటఁ గొలువ
నేగి విఘ్నఁగాంచి నిలిచిరి మూఁగలగుచు. 433
- గీ॥ శార్వరీశుండు పంపిన చారు లంచు
నంచుఁదిరిగి కార్తిఘట్ట మపుడెచేరి
యంటసేవింపఁ జని తమ యధిపుఁ గాంచి
యలనవెన్ననిచ్చిరి యచ్చతాత్తలగుచు. 434
- గీ॥ గడనకత్తై నీఁగి కార్తిప్రసాదుఁడు
దిలుకహుపుతోడ జివ్వున నటు
పాటి మిన్నునంటి పాటుదిలుకపిండు
గాంచి దానియందుఁ గలుసుకొయె. 435
- గీ॥ కార్తికాఘట్టమునకు శౌకంబు పాటి
కార్తిగుడియంచు ఫలసుమా కలితవకుళ
భూరుహము మీఁద వ్రాలంగ భూవజ్రండు
గనియె వేడ్క శంఖస్వన మునిని నచట. 436
- కీ॥ మునినటు రాజసుతుఁడు గని
జనితానందంబుమీఱ సంయమియెదురన్
జని భక్తిఁ గదలకుండెను
దనచుఃఖము దీటుఁ దపసి దయచేసినుతుకా. 437
- చ॥ ఆకులిత నిష్కం గార్తికను ధ్యానముసేసెడు మాని యంతమే
ల్లఱిఁ గనువిచ్చి యట్టిటుదగం దిలకించుచు నుండ శార్వరీ
పతియు రమాకరేశుఁడు లపస్వికి మ్రొక్కి యుగిన్ జనోన్మధన్
యతినిదెచ్చి మీర గతియంచును వేడఁగ యోగినప్పుచున్. 438

చ॥ తగుదగు శార్వరీశ' లలితాలత యిచ్చట నిల్చియుండుగా
వగవగ నేలయంచు వరవర్షిని జూపి సతీవర్తిత్రముం
దగవినుపించి యామెనడత న్నుతియించి రమాక రేందుతో
బొగలకుమయ్య నీచటల బుత్తునిగంచువటంచు వాఁకొనెన్. 439

గీ॥ తనదుయోగదృష్టిని సమస్తంబుగనెడు
కాళికాంఘ్రిస్తరుండు పాఠికాంక్షివరుండు
దీనభావంబు గొను చిల్లరెఱుంగెఱింగి
కుంకుమము దానిపైఱజల్లెఁ గుతుకమలర, 440

క॥ ఆకుంకుమ రజమొడలిని
సోకిన యానిముసమంచు శుకయావంబున్
భూకాంతసుతుండు వదలి ని
జాకారము గొనయెఁ దాపసాగ్రీమహిమన్. 441

గీ॥ అనిరాబారిమగఁ డంత నందఱు గనుఁ
గొనుచుఁ గాళిప్రసాదుండు వసికి వేఁట
కొఱకుఁ జనినది మొదలుగాఁ గొఱతలేక
యొగిని నైజకంతధ్వని సుగ్ధడించె. 442

క॥ మునినాథుఁ డంత నందఱు
దనతో రాఁ గాళిసన్నిధానంబునకుం
జని లలితాలతకు నృపతి
తనయునకు వివాహ మెలమిఁ దానొనరించెన్. 443

క॥ దంపతులకు నటదీపెన
లింపారఁగనొసఁగి సంయమిందుగ్రిండు చనియెన్
బెంపారెడు త్రేత్రంబుల
కంపాల్లికాంగినంబు సంతేవింపన్. 444

10978

